

EUROOPA LIIDU ALAMPALGA UURING

SAAR POLL OÜ

September 2020, Tallinn

UURINGU TAUST 3

SISSEJUHATUS 7

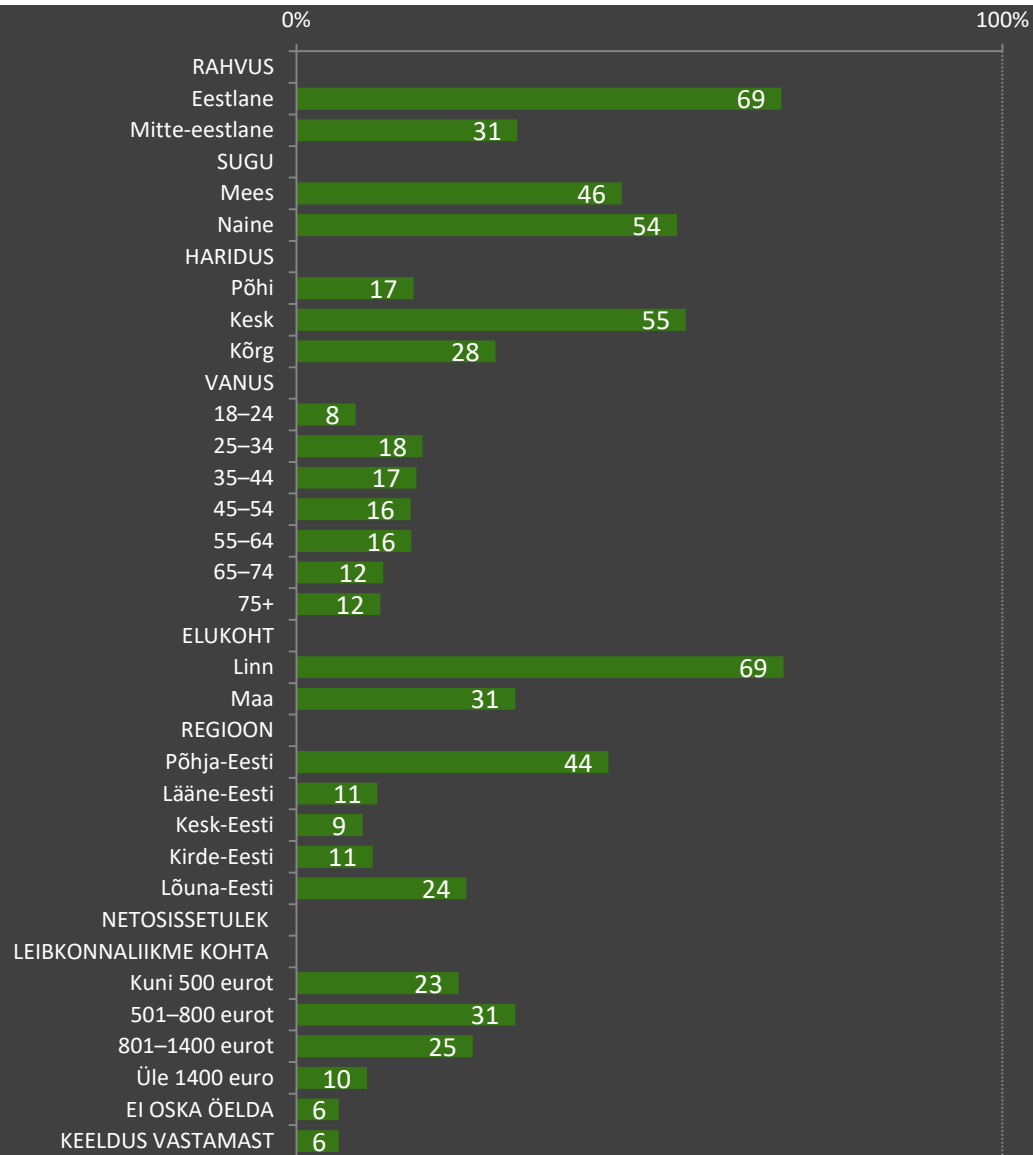
ALAMPALK 8

KOKKUVÕTE 34

- Eesmärk** Käesoleva uuringu eesmärgiks on selgitada välja Eesti elanike arvamus Euroopa Liidu alampalga kehtestamise mõnede võimaluste suhtes. Palgavaesus ja selle leevendamine on sotsiaalpoliitikas suhteliselt uus areng kuigi laiemas plaanis kuulub ta ebavõrdsuse vähendamise ja suhtelise vaesuse leevendamise meetmete hulka, mis ei ole sekkumistena uued. Eestis ei ole palgavaesuse üle massimeedias kuigi palju arutatud kuigi tegemist on ekspertide hulgas tuntud ideedega. Rohkem on juttu olnud alampalgast, mis on seotud konkreetse töötaja, mitte aga leibkonna sissetulekuga. Alampalga asetamine leibkonna sissetuleku konteksti laiendab selle tähendust.
- Kuna palgavaesust ja alampalka ei ole kuigi palju massimeedias käsitletud, siis ei saa oodata, et elanikkonnas oleks selle teema suhtes selgelt väljakujunenud arusaamad. Samuti puuduvad konkreetsed plaanid Euroopa Liidu alampalga kehtestamiseks liikmesriikides. Seetõttu on küsitluses esitatud küsimused pigem hüpoteetiliste arengustsenaariumide baasilt koostatud ning teema käsitus on piire kompav, mitte süvitsiminev. Käesolevas aruandes ei ole kõiki väiteid tabelküsimustes üksipulgi analüüsitud, kuivõrd paljudel juhtudel ei ole sotsiaaldemograafiliste tunnuste lõikes olulisi erisusi. Sestap on vaadeldud rohkem väiteid, kus erisused on.
- Uuringu tellijaks on Euroopa Parlamendi liige Yana Toom.
- Sihtgrupp** Uuringu üldkogumi moodustasid Eesti Vabariigi alalised elanikud vanuses 18. eluaastat ja enam. Tegemist on esindusliku uuringuga, st käesoleva uuringu tulemused on laiendatavad vastavas vanuses Eesti elanikele.
- Meetod** Uuring viidi läbi telefoni- (CATI, 70%) ja veebiküsitluse (CAWI, 30%) kombineeritud meetodina eesti ja vene keeles. Seoste olulisust on hinnatud hii-ruut testi kasutades. Olulisuse nivoo on 0,05.
- Vastanute arv** 1001
- Küsitlusperiood** 28. august – 09. september 2020

Vastajate profiil, kaalutud valim

% kõikidest vastajatest, N=1001

* Siin ja edaspidi võib protsentide summa olla 100-st ühe protsendipunkti võrra suurem või väiksem, sest protsendid on ümardatud täisarvuni.

Valimi iseloomustus sotsiaal-demograafiliste tunnuste alusel

	Mudel (%)	Saadud küsitlustulem (%)	Kaalutud küsitlustulem (%)
SUGU			
Mees	46,1	46,2	46,1
Naine	53,9	53,8	53,9
VANUS			
18–24	8,4	8,5	8,4
24–34	17,9	17,6	17,9
35–44	17,0	18,1	17,0
45–54	16,2	17,2	16,2
55–64	16,3	17,4	16,3
65–74	12,3	11,6	12,3
75+	11,9	9,6	11,9
RAHVUS			
Eestlane	68,7	68,4	68,7
Muu rahvus	31,3	31,6	31,3
HARIDUS			
Põhiharidus	16,6	11,4	16,6
Keskharidus	55,2	57,9	55,2
Kõrgharidus	28,2	30,7	28,2
ELUKOHT*			
Linnaline asula	61,3	65,5	61,3
Väikelinnaline asula	7,7	7,7	7,7
Maa-asula	31,0	26,8	31,0
REGIOON**			
Põhja-Eesti	44,2	45,3	44,2
Lääne-Eesti	11,5	11,2	11,5
Kesk-Eesti	9,4	8,5	9,4
Kirde-Eesti	10,8	11,4	10,8
Lõuna-Eesti	24,1	23,6	24,1

Saadud küsitlustulemi ja statistilise mudeli võrdlemisel ilmnenud erisuste vähendamiseks kaaluti saadud tulemit alljärgnevate sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes. Sotsiaal-demograafiliste tunnuste mudeli koostamisel on kasutatud rahvastikustatistika andmeid seisuga 01.01.2019.

* Elukohatüübi puhul on lähtutud Statistikaameti määratlusest. Linnalise asustuspiirkonna alla kuuluvad asulad, kus rahvastiku tihedus on suurem kui 1000 elanikku km² kohta. Väikelinnaliste hulka 200–1000 ja maapiirkonna hulka vähem kui 200 elanikku km² kohta.

** Põhja-Eesti alla kuulub Harjumaa (sh Tallinn). Lääne-Eesti alla kuuluvad Hiiumaa, Läänemaa, Pärnumaa ja Saaremaa. Kesk-Eesti alla kuuluvad Järvamaa, Lääne-Virumaa ja Raplamaa. Kirde-Eesti alla kuulub Ida-Virumaa. Lõuna-Eesti alla kuuluvad Jõgevamaa, Põlvamaa, Tartumaa, Valgamaa, Viljandimaa ja Võrumaa.

Valimivea piirid

Vastuste osakaal/ Valimi suurus	50%	45% või 55%	40% või 60%	35% või 65%	30% või 70%	25% või 75%	20% või 80%	15% või 85%	10% või 90%	5% või 95%	3% või 97%	2% või 98%
10	31,0%	30,8%	30,4%	29,6%	28,4%	26,8%	24,8%	22,1%	18,6%	13,5%	10,6%	8,7%
20	21,9%	21,8%	21,5%	20,9%	20,1%	19,0%	17,5%	15,7%	13,2%	9,6%	7,5%	6,1%
30	17,9%	17,8%	17,5%	17,1%	16,4%	15,5%	14,3%	12,8%	10,7%	7,8%	6,1%	5,0%
40	15,5%	15,4%	15,2%	14,8%	14,2%	13,4%	12,4%	11,1%	9,3%	6,8%	5,3%	4,3%
50	13,9%	13,8%	13,6%	13,2%	12,7%	12,0%	11,1%	9,9%	8,3%	6,0%	4,7%	3,9%
60	12,7%	12,6%	12,4%	12,1%	11,6%	11,0%	10,1%	9,0%	7,6%	5,5%	4,3%	3,5%
70	11,7%	11,7%	11,5%	11,2%	10,7%	10,1%	9,4%	8,4%	7,0%	5,1%	4,0%	3,3%
80	11,0%	10,9%	10,7%	10,5%	10,0%	9,5%	8,8%	7,8%	6,6%	4,8%	3,7%	3,1%
90	10,3%	10,3%	10,1%	9,9%	9,5%	9,0%	8,3%	7,4%	6,2%	4,5%	3,5%	2,9%
100	9,8%	9,8%	9,6%	9,4%	9,0%	8,5%	7,8%	7,0%	5,9%	4,3%	3,3%	2,7%
110	9,3%	9,3%	9,2%	8,9%	8,6%	8,1%	7,5%	6,7%	5,6%	4,1%	3,2%	2,6%
120	9,0%	8,9%	8,8%	8,5%	8,2%	7,8%	7,2%	6,4%	5,4%	3,9%	3,1%	2,5%
130	8,6%	8,6%	8,4%	8,2%	7,9%	7,4%	6,9%	6,1%	5,2%	3,8%	2,9%	2,4%
150	8,0%	8,0%	7,8%	7,6%	7,3%	6,9%	6,4%	5,7%	4,8%	3,5%	2,7%	2,2%
200	6,9%	6,9%	6,8%	6,6%	6,4%	6,0%	5,5%	5,0%	4,2%	3,0%	2,4%	1,9%
300	5,7%	5,6%	5,5%	5,4%	5,2%	4,9%	4,5%	4,0%	3,4%	2,5%	1,9%	1,6%
500	4,4%	4,4%	4,3%	4,2%	4,0%	3,8%	3,5%	3,1%	2,6%	1,9%	1,5%	1,2%
750	3,6%	3,6%	3,5%	3,4%	3,3%	3,1%	2,9%	2,6%	2,2%	1,6%	1,2%	1,0%
1 000	3,1%	3,1%	3,0%	3,0%	2,8%	2,7%	2,5%	2,2%	1,9%	1,4%	1,1%	0,9%

Viimastel aastakümnetel on vähenenud töötajate kindlus töö ja töökoha suhtes, mis on enamikule inimestest põhiliseks sissetulekuallikaks. Sellega on kaasnenud ka sissetulekute ebavõrdsuse suurenemine ja sotsiaalsete garantiide vähenemine. Euroopa Liit tegutseb pidevalt suurema võrduse saavutamiseks, väga oluline teetähis on tulevikku vaatav 2017. aastal väljakuulutatud [Euroopa sotsiaalõiguste samba](#).

Euroopa sotsiaalõiguste samba eesmärk on anda juhiseid heade tulemuste saavutamiseks tööhõive- ja sotsiaalvaldkonnas, et tulla toime praeguste ja tulevaste väljakutsetega, mis on otseselt suunatud inimeste põhivajaduste rahuldamisele, ja sotsiaalõiguste parema jõustamise ja rakendamise saavutamiseks. Selle dokumendi õiglaste töötingimuste peatükis sedastatakse, et tagatakse piisavad miinimumpalgad töötaja ja tema perekonna vajaduste rahuldamiseks ning hoidutakse palgavaesusest.

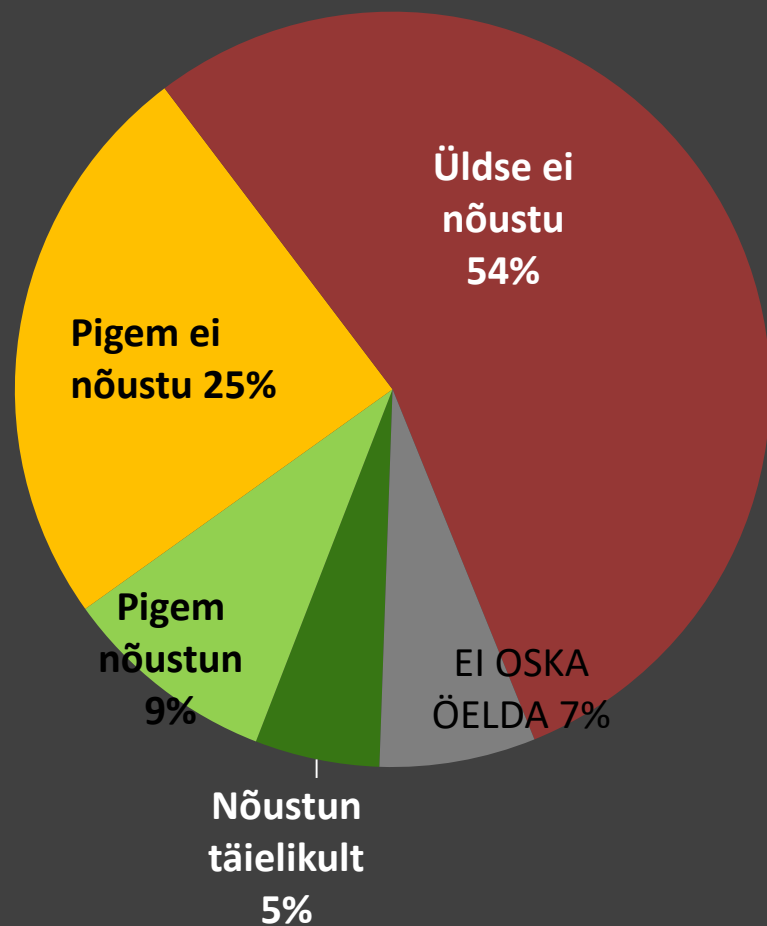
Ebavõrdsuse ning palgavaesuse vähendamine oli üks Ursula von der Leyeni sotsiaalpoliitilisi eesmärke kui ta kandideeris Euroopa Komisjoni presidendiks, mida ta pärast ametisse asumist 2019.aastal hakkas ellu viima. Euroopa Liidu alampalga kehtestamist ette valmistades ja tulevikus rakendades tuleb kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba dokumendiga lähtuda konkreetse riigi sotsiaalsest olukorrast ning toimivatest institutsioonidest. Liikmesriigis Euroopa Liidu miinimumpalga kehtestamise puhul tähendab see, et alampalga suuruse peaksid omavahelistes läbirääkimistes kindlaks määrama selle riigi tööturuosalised, kelleks sageli on ametiühingud ning tööandjate organisatsioonid. Aasta jooksul on läbi viidud konsultatsioone paljude asjassepuutuvate organisatsioonidega ning ka käesolev küsitlus on üks osa Euroopa alampalga väljatöötamise ja kehtestamise protsessist.

ALAMPALK

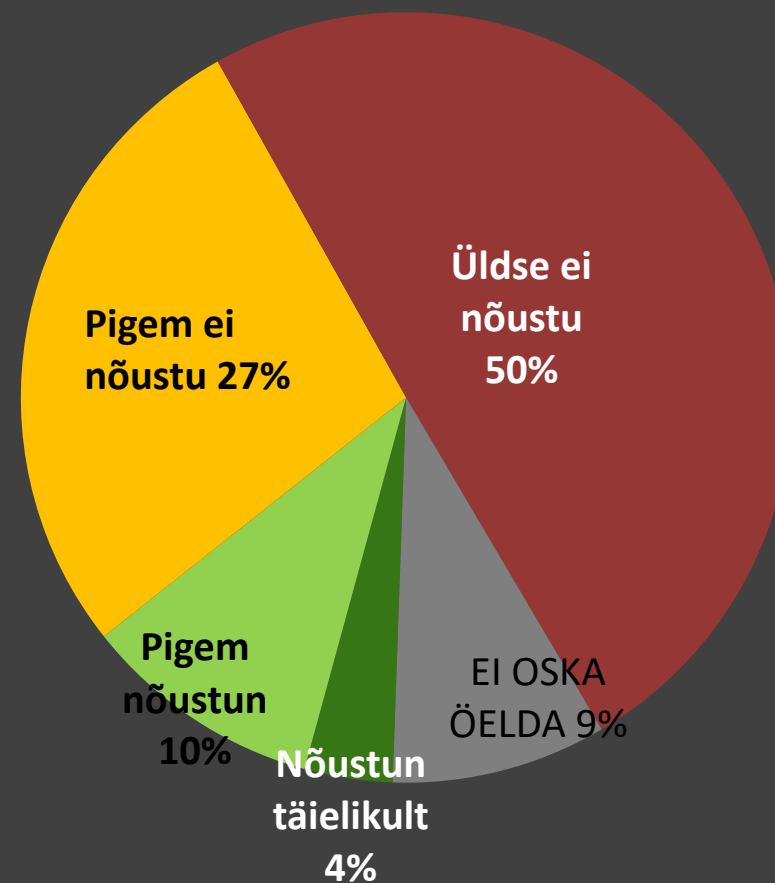

Alampalk on minimaalne brutotöötasu, mille tööandja peab töötajale maksma täisajalise töökoormuse korral. Alampalk kehtestatakse peamiselt selleks, et vähendada sissetulekute ebavõrdsust.
% kõikidest vastajatest, N=1001

Riiklikku alampalka pole vaja, palk on töötaja ja tööandja vahelise kokkuleppe asi

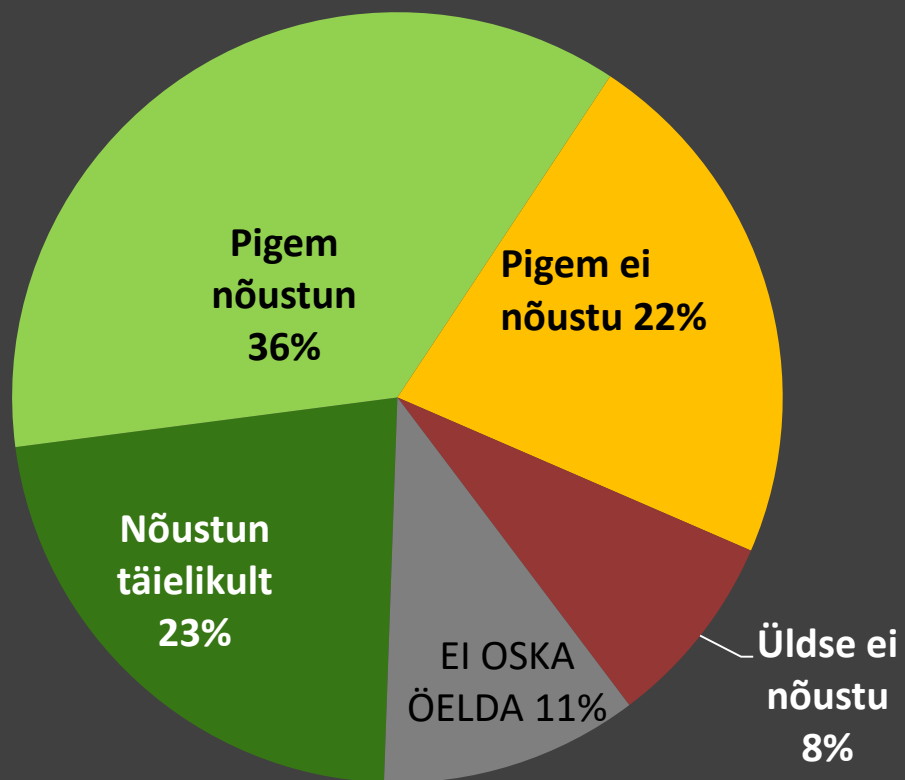
Riiklikku alampalka pole vaja, palk on ettevõtte ametiühingu või valdkondlike ametiühingute ja tööandja vahelise kokkuleppe asi

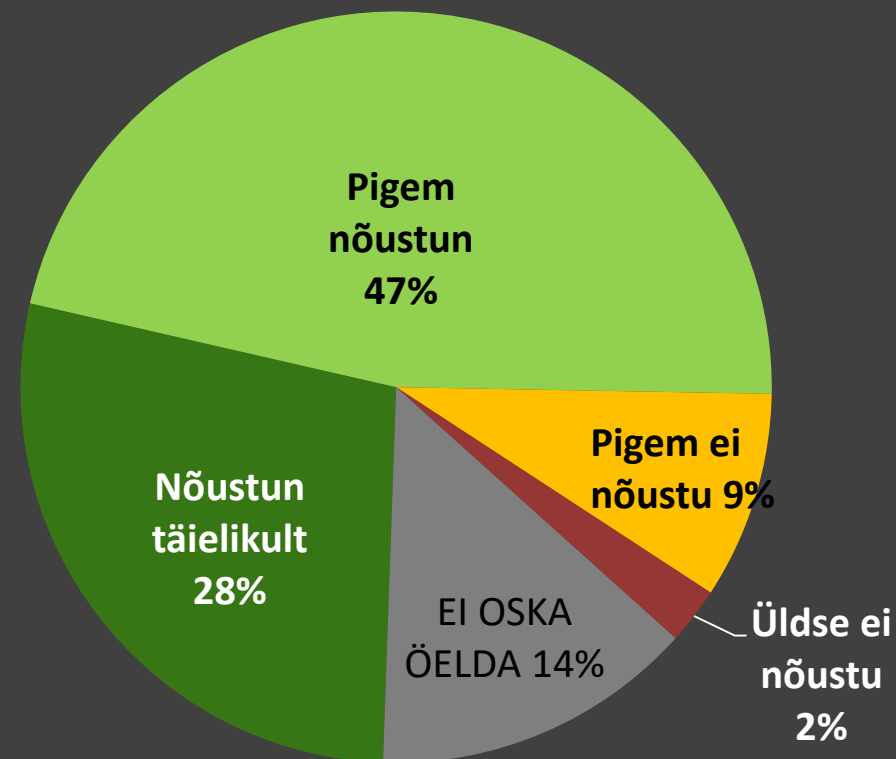
Alampalk on minimaalne brutotöötasu, mille tööandja peab töötajale maksma täisajalise töökoormuse korral
Alampalk kehtestatakse peamiselt selleks, et vähendada sissetulekute ebavõrdsust.

% kõikidest vastajatest, N=1001

Riiklikku alampalka on vaja, kuid selle peaks kehtestama riik, mitte ametiühingud ja tööandjad läbirääkimistel

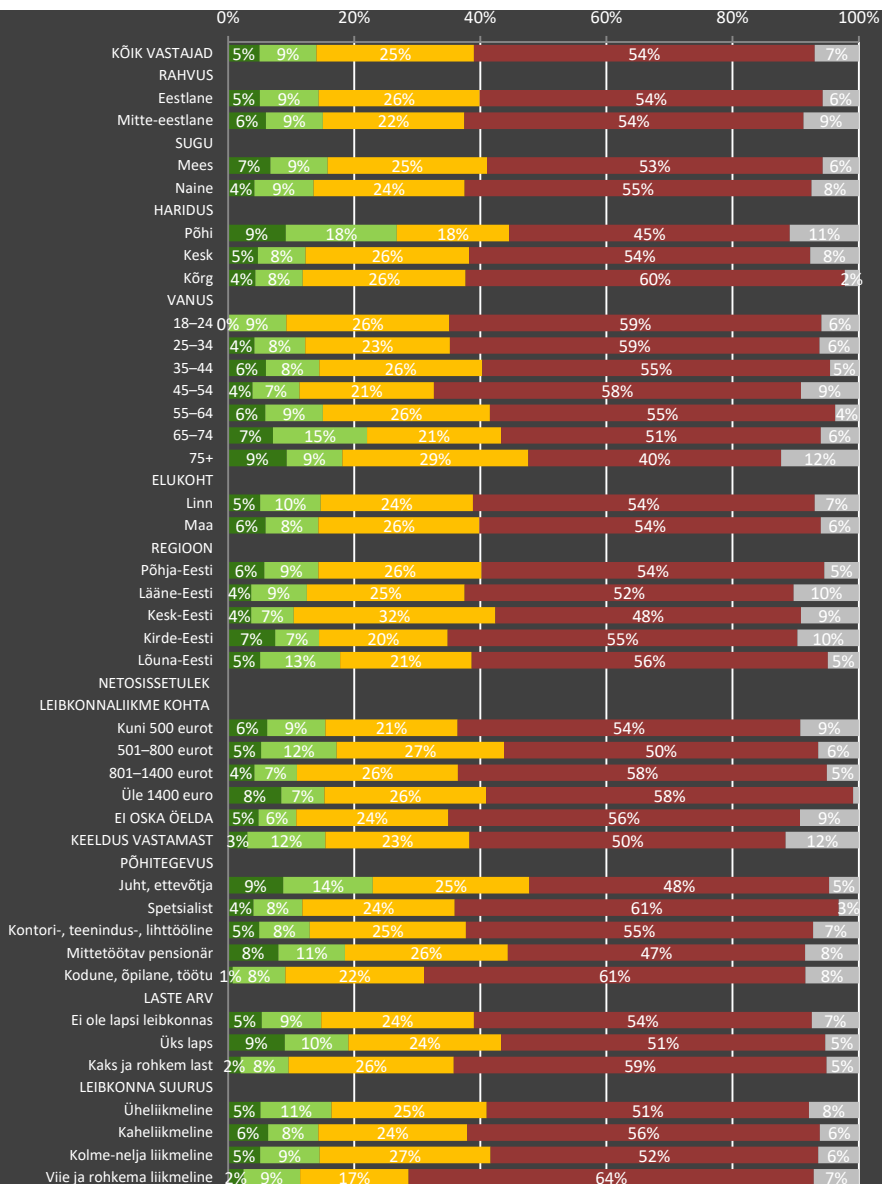

Riiklikku alampalka on vaja, kuid selle suurus peaks olema seotud mediaanpalgaga, et ei tekiks vaidlusi selle suuruse üle

Riiklikku alampalka pole vaja, palk on töötaja ja tööandja vahelise kokkuleppe asi

% kõikidest vastajatest, N=1001

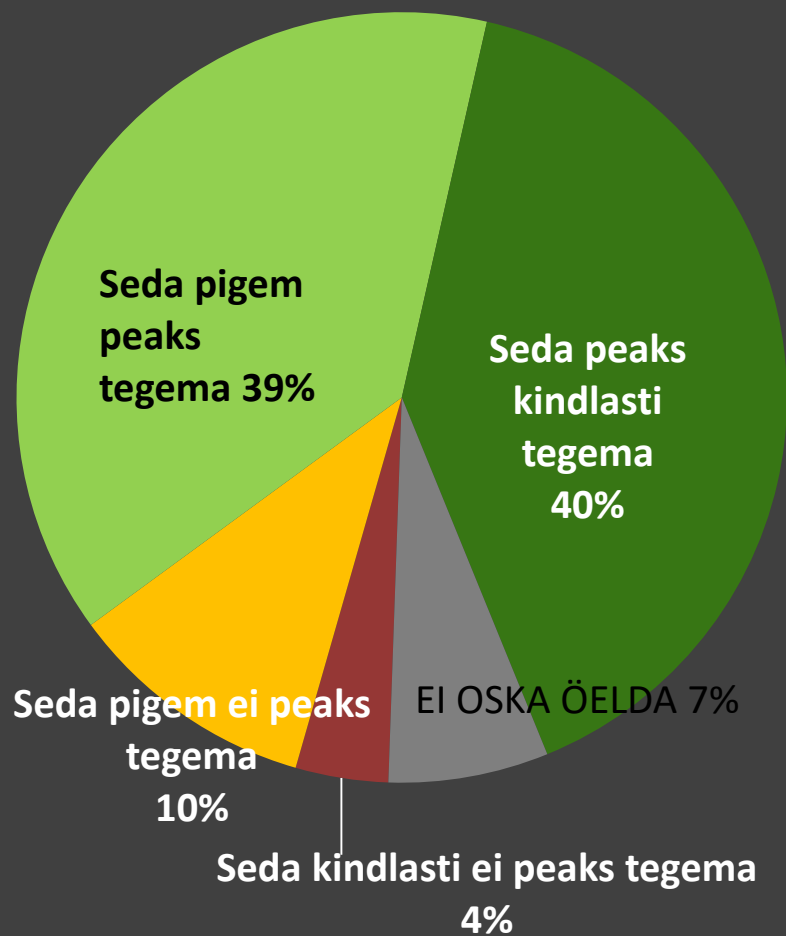
■ Nõustun täielikult
 ■ Pigem nõustun
 ■ Pigem ei nõustu
 ■ Üldse ei nõustu
 ■ EI OSKA ÖELDA

- Küsitluse tulemused näitavad, et enamik Eesti elanikest ei nõustu ülaltoodud seisukohaga.
- Alampalga vajaduse tajumisel ei ole erinevusi rahvuse, soo, linn-maa, vanuse, regiooni, leibkonnaliikme sissetuleku, laste arvu ega leibkonna suuruse kategooriate vahel. Mõned olulised erinevused on aga olemas, need on esitatud allpool.
- Haridus
  - Põhiharidusega vastajate hulgas on seisukohaga, et alampalka pole vaja ja palk on töötaja ja tööandja kokkuleppe küsimus, nõustujaid suhteliselt rohkem. Kõrgharidusega töötajate hulgas, vastupidi, on suhteliselt rohkem neid, kes selle väitega ei nõustu. Seega haridustaseme kasvuga väheneb toetus väitele, et alampalka pole vaja. Arvatavasti kõrgema haridusega vastajatel on parem arusaam sotsiaalpoliitika meetmete mõjust ning nende arvates on alampalgal oma roll täita.
- Põhitegevus
  - Juhtide, ettevõtjate ning mittetöötavate pensionäride hulgas on suhteliselt tugev toetus esitatud mõttele ehk selles rühmas on toetus alampalgale suhteliselt nõrk. Juhtide ja ettevõtjate puhul on taoline eelistus arusaadav – nad ilmselt näevad alampalga puudumises võimalust palgata tööjõudu odavamalt kui see oleks võimalik alampalga kehtides.

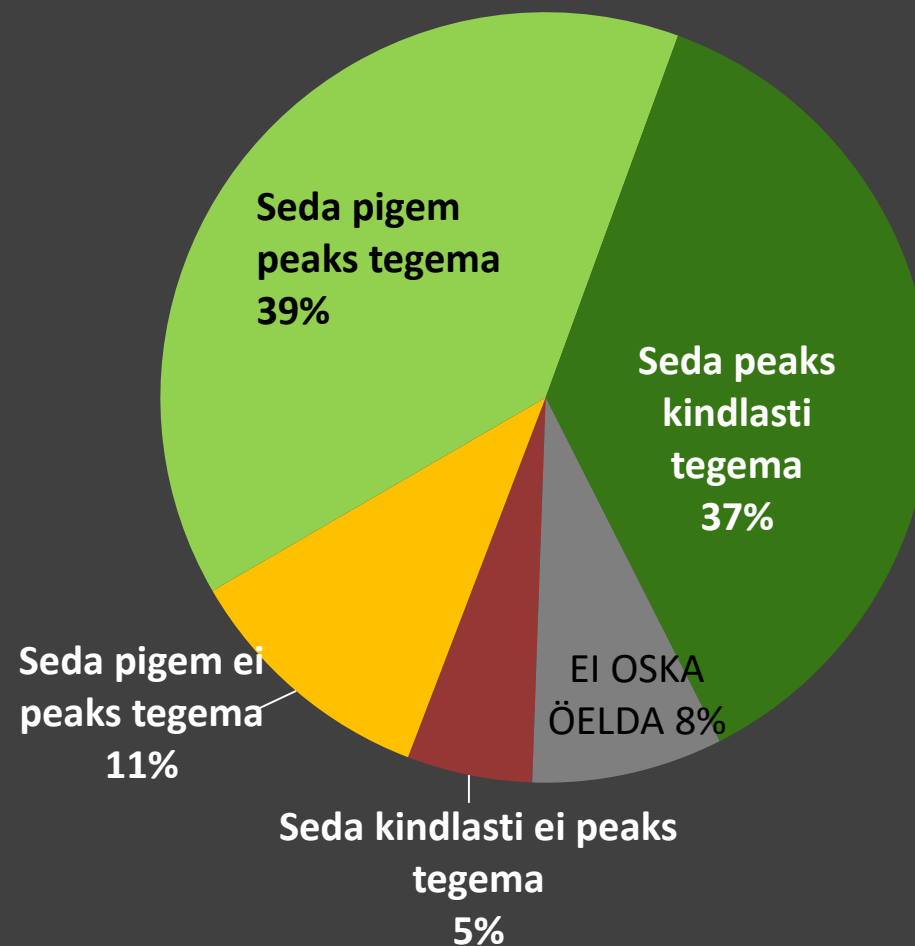
Palgavaesus on olukord, kus inimene töötab, kuid teenitud sissetulekust ei piisa selleks, et ots-otsaga kokku tulla, elades üldtunnustatud standarditele vastavalt.

% kõikidest vastajatest, N=1001

Palgavaeste arvu vähendamiseks tuleks suurendada praegust alampalka

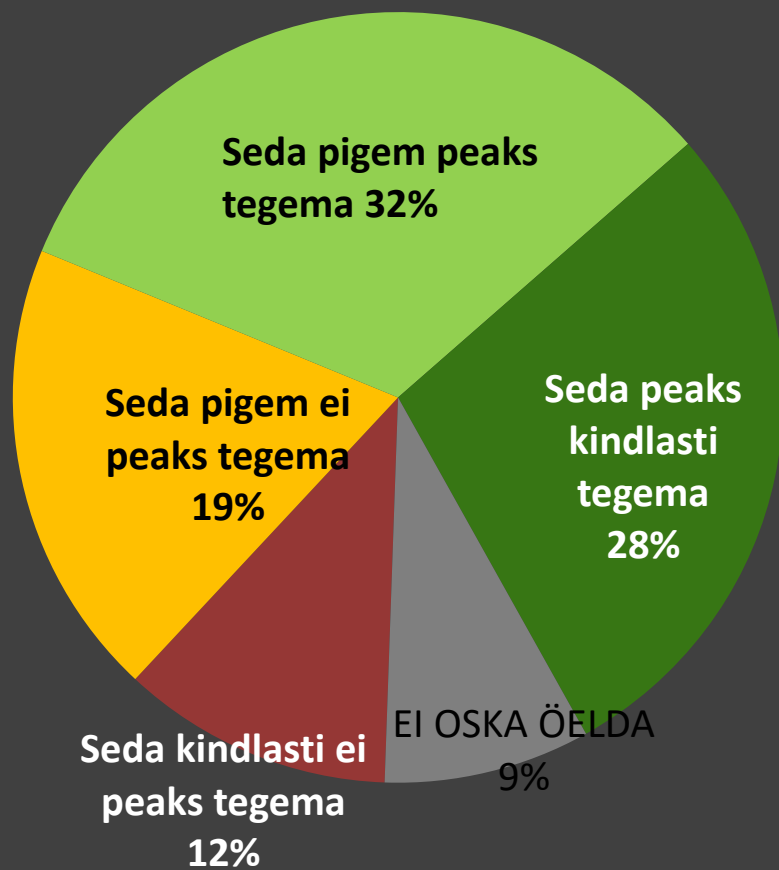
Palgavaeste arvu vähendamiseks tuleks suurendada tulumaksuvaba miinimumi, et madalapalgalistel jääks rohkem raha kätte

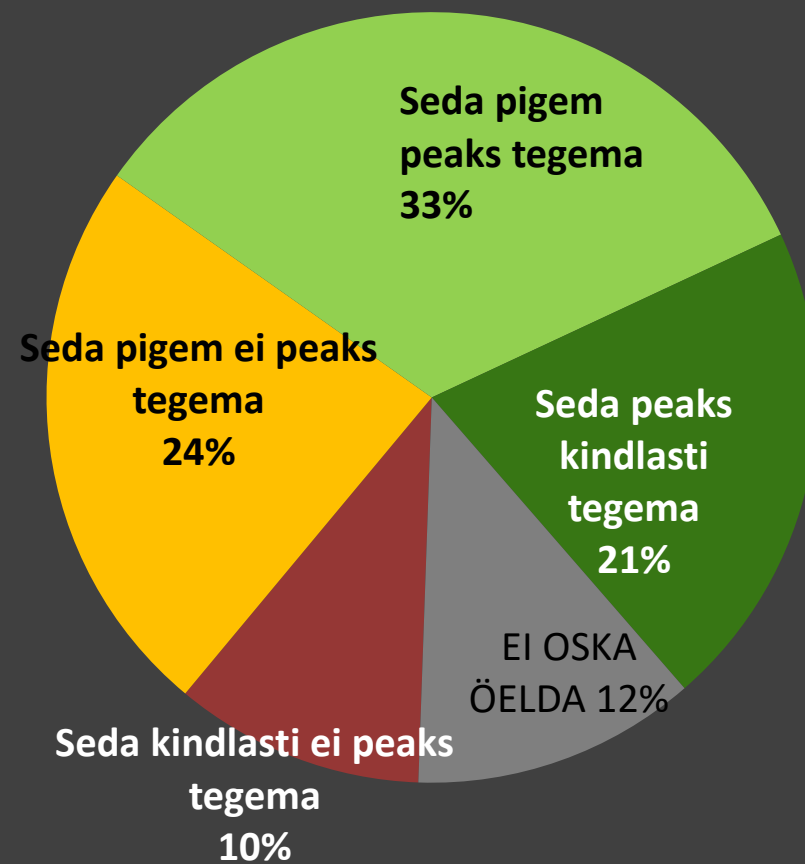
Palgavaesus on olukord, kus inimene töötab, kuid teenitud sissetulekust ei piisa selleks, et ots-otsaga kokku tulla, elades üldtunnustatud standarditele vastavalt.

% kõikidest vastajatest, N=1001

Palgavaeste arvu vähendamiseks peaksid madalama sissetulekuga töötajad maksma senisest vähem ja suurema sissetulekuga inimesed senisest rohkem tulumaksu

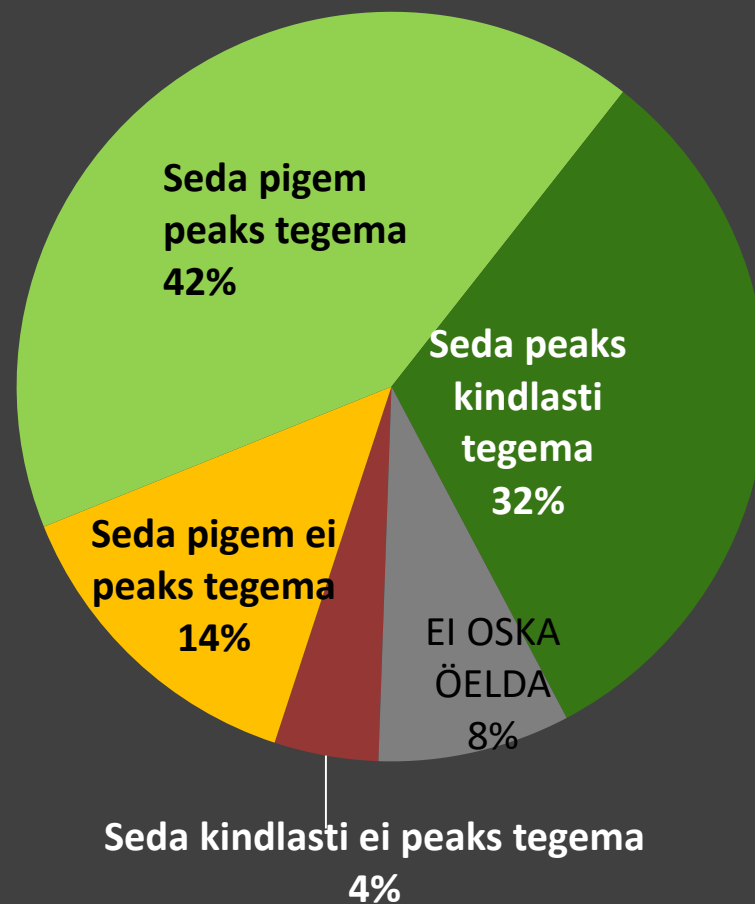
Palgavaeste arvu vähendamiseks tuleks suurendada toimetulekutoetust, mis kompenseeriks madala palga

Palgavaesus on olukord, kus inimene töötab, kuid teenitud sissetulekust ei piisa selleks, et ots-otsaga kokku tulla, elades üldtunnustatud standarditele vastavalt.

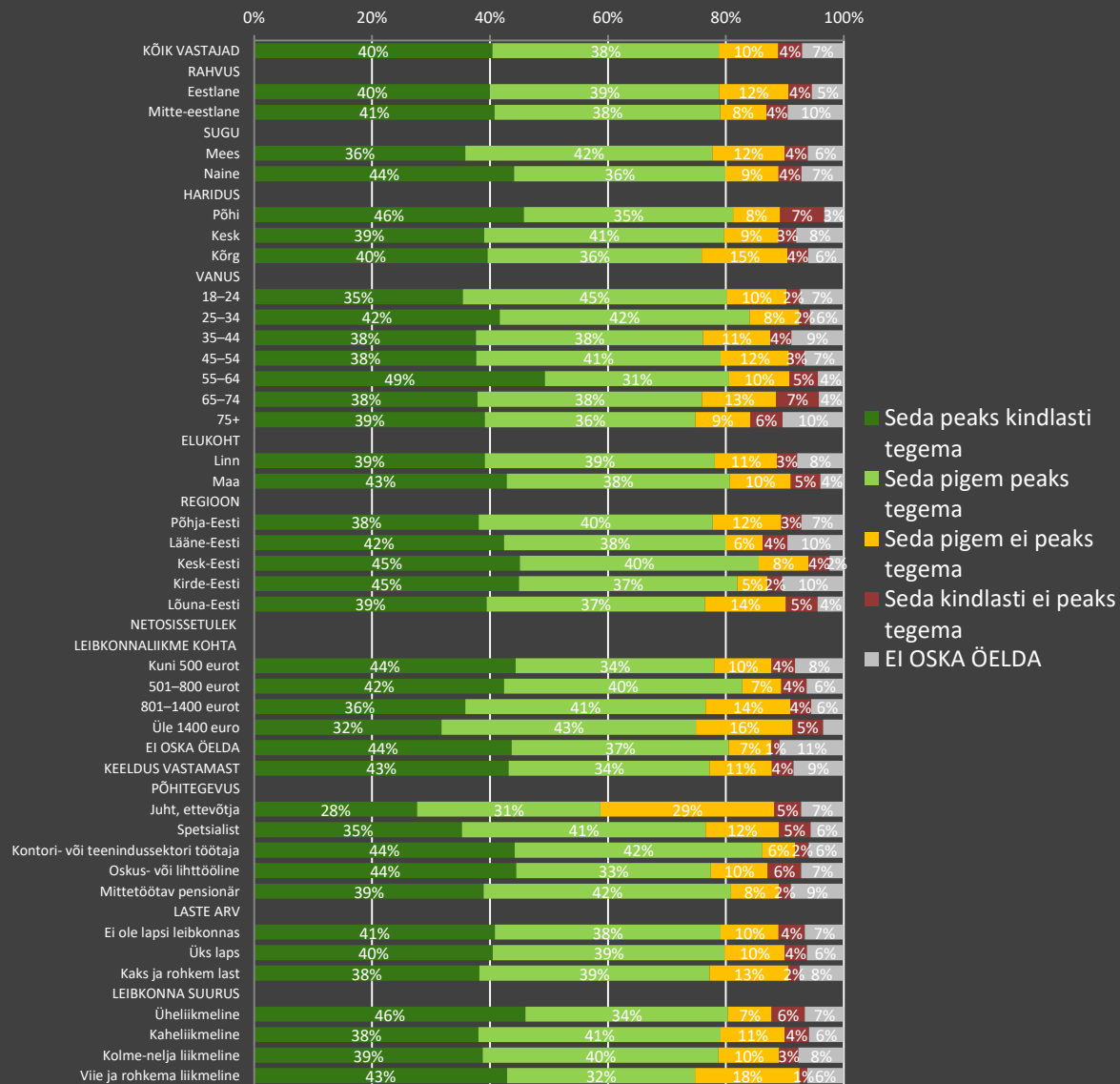
% kõikidest vastajatest, N=1001

Palgavaeste arvu vähendamiseks tuleks suurendada muid sotsiaaltoetusi, mis kompenseeriksid raske olukorra mõju (nt haigus, hoolduskohustus)

Palgavaeste arvu vähendamiseks tuleks suurendada praegust alampalka

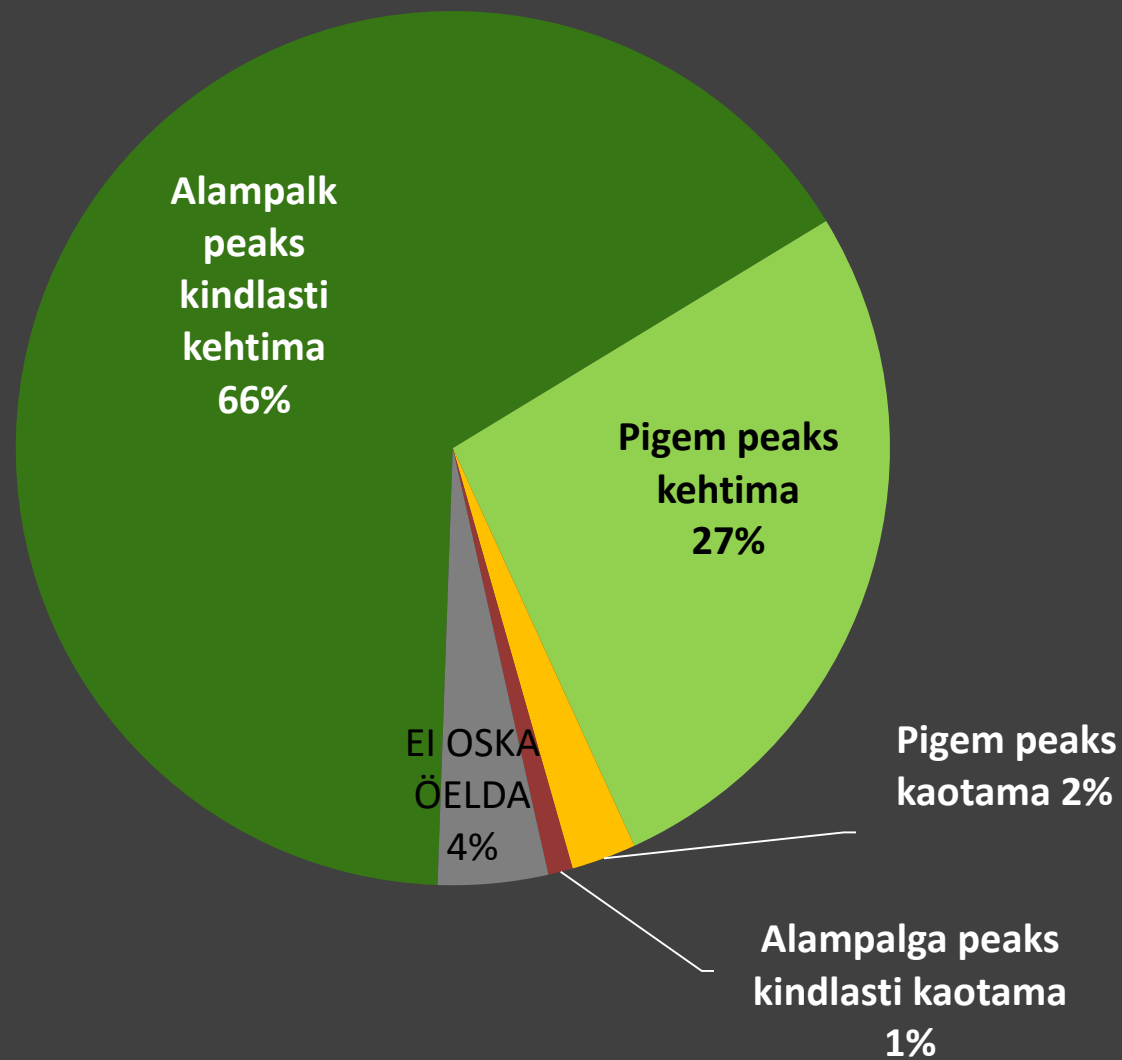
% kõikidest vastajatest, N=1001

- Küsitluse tulemused näitavad, et inimeste arvates võiks rakendada mitmeid meetmeid palgavaeste arvu vähendamiseks ning üheks neist on alampalga tõstmine. Toetus sellele mõttele on elanikkonna hulgas tugev, nii arvab pea 80% vastajatest.
- Selles arvamuses ei ole erinevusi rahvuse, soo, vanuse, asulatüübi, regiooni, leibkonnaliikme sissetuleku, laste arvu ega leibkonna suuruse lõikes. Erinevused on märgatavad hariduse ja põhitegevuse lõikes.
- Haridus
  - Teistest eristuvad kõrgharidusega inimesed ja nad eristuvad selle poolest, et nende hulgas on suhteliselt tugev toetus seisukohale, et palgavaeste arvu vähendamiseks tuleks suurendada praegust alampalka.
- Põhitegevus
  - Juhtide ja ettevõtjate hulgas on toetus väitele, et palgavaeste arvu vähendamiseks tuleks suurendada praegust alampalka, nõrgem kui teistes kategooriates. Kõige tugevam on selle mõtte toetus kontori-, teenindustöötajate ja tööliste hulgas. Juhtidele ja ettevõtjatele tähendab alampalga suurendamine lisakulusid, mida nad ilmselt ei soovi kanda. Töötajatele, eriti lihtsama töö tegijatele, tähendab aga alampalga tõstmine suure töönaosusega sissetuleku kasvamist.

Eestis kehtib alampalk aastast 1994. Käesoleval 2020 aastal on selle suurus 584 eurot kuus täisajalise töö korral.

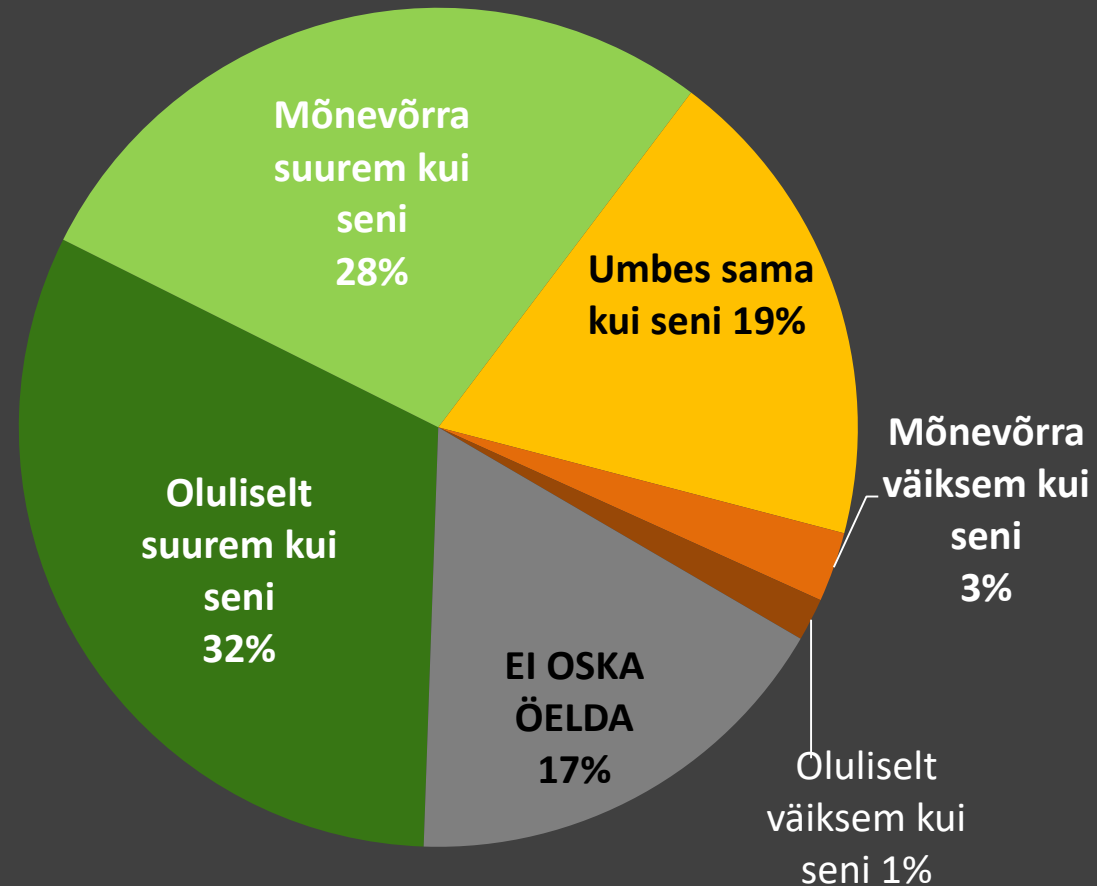
% kõikidest vastajatest, N=1001

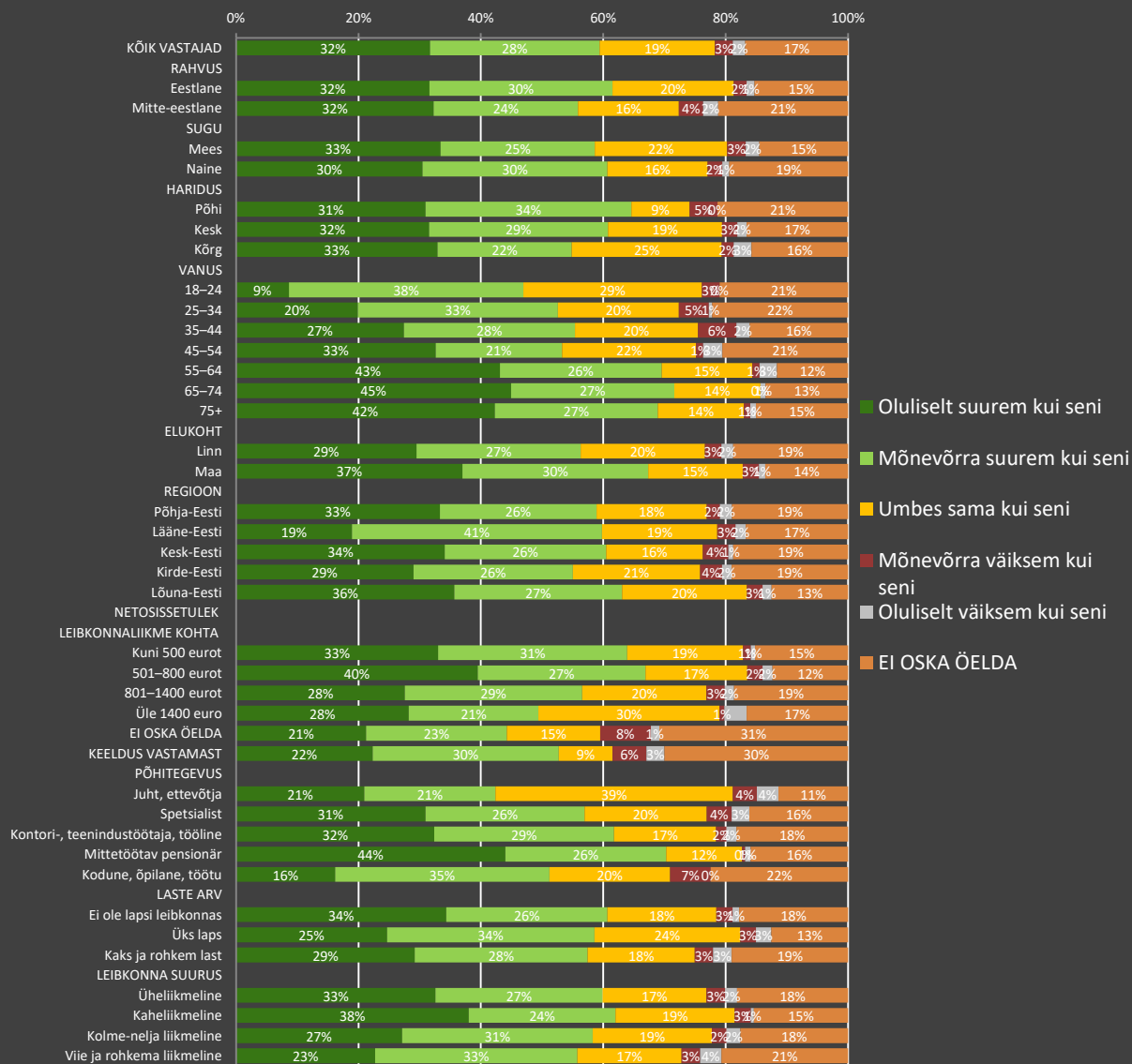
Eestis lepivad alampalga kokku Ametiühingute Keskliidu ja Töoandjate Keskliidu esindajad. Kuidas teile tundub, kui suur võiks ametiühingute roll töötajate töötingimuste ja palgataseme määramisel Eestis olla? Kas...

% kõikidest vastajatest, N=1001

Eestis lepivad alampalga kokku Ametiühingute Keskliidu ja Töandjate Keskliidu esindajad. Kuidas teile tundub, kui suur võiks ametiühingute roll töötajate töötingimuste ja palgataseme määramisel Eestis olla? Kas...

% kõikidest vastajatest, N=1001

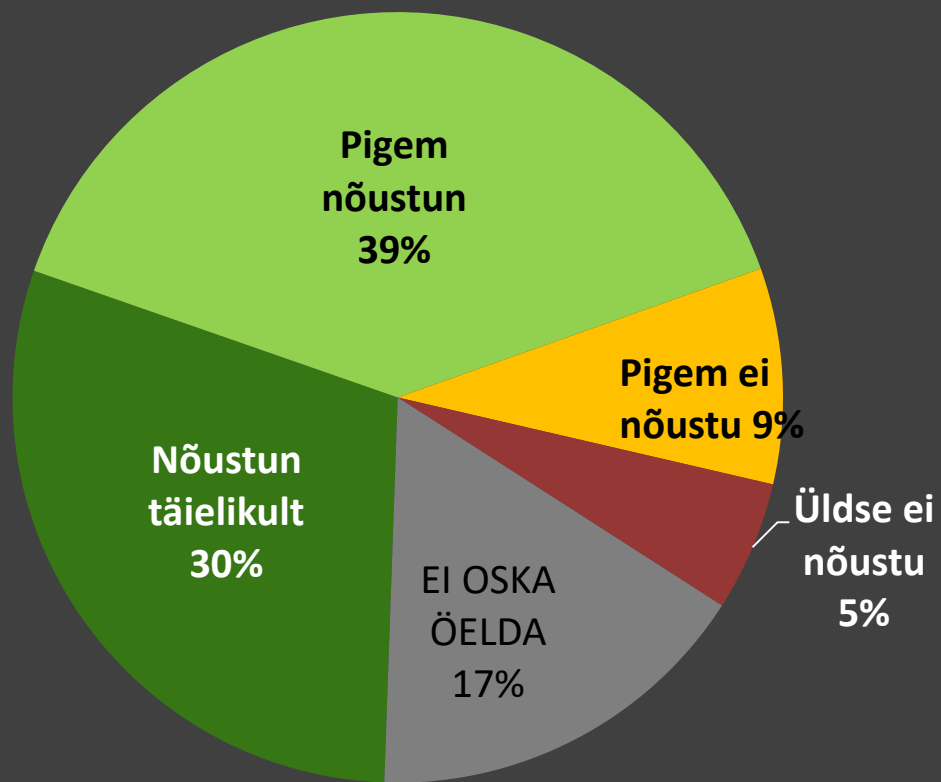

- Küsitluse tulemused näitavad, et elanikkonna hulgas on toetus ametiühingute suuremale rollile alampalga suuruse määramisel.
- Erinevused on olulised terve rea taustamuutujate puhul, olulisi erinevusi ei ole vaid laste arvu ja leibkonnaliikmete arvu lõikes.
- **Rahvus**
  - Toetus mõttele, et AÜ roll võiks olla senisest suurem, on suurem eestlaste hulgas.
- **Sugu**
  - Naised toetavad seda mõtet veidi tugevamini meestest.
- **Haridus**
  - Haridustaseme kasvades väheneb toetus mõttele, et ametiühingute roll peaks olema suurem, kuid suureneb toetus mõttele, et see võiks olla muutusteta. Tõenäoliselt usuvad kõrgema haridusega inimesed, et sotsiaalpoliitika toimib hästi ka ainult riiklikult, ilma AÜ-de suurema sekkumiseta.
- **Vanus**
  - Vanuse kasvades tugevneb ka arvamus, et ametiühingute roll peaks olema suurem, kõige suurem on toetus üle 55 aastaste hulgas; samas väheneb toetus arvamusele, et AÜ roll võiks olla muutusteta. Vanemate inimeste hulgas võib olla palju neid, kes mäletavad ametiühinguid positiivsena veel NL-i kuulumise ajast, mistõttu nad arvavad ka täna, et ametiühingutel võiks olla suurem roll.
- **Elukoha tüüp**
  - Maakotdades on toetus ametiühingute suuremale rollile tugevam.
- **Regioon**
  - Piirkondade lõikes eristub teistest Kirde-Eesti, kus toetus ametiühingute suuremale rollile on suhteliselt nõrk. Selles regioonis on probleem töö leidmisega ja selles kontekstis võidakse ametiühinguid näha töökohtade loomist segava tegurina.
- **Sissetulek**
  - Koos sissetuleku kasvuga väheneb toetus mõttele, et ametiühingute roll võiks olla suurem ning tugevneb arusaam, et see võiks olla samasugune nagu ta on olnud seniajani. Siin võib avalduda tööturul paremini hakkama saavate inimeste hoiak, et nad saavad hakkama ka ilma AÜ-ta.
- **Põhitegevus**
  - Juhtide hulgas on toetus ametiühingute suuremale rollile nõrk teiste kategooriatega võrreldes; juhtide arvates võiks ametiühingute roll jääda sama suureks nagu ta on praegu.
  - Kõige tugevam toetus ametiühingute mõju suurendamisele on kontoritöötajate ja töölise ning ka mittetöötavate pensionäride hulgas.

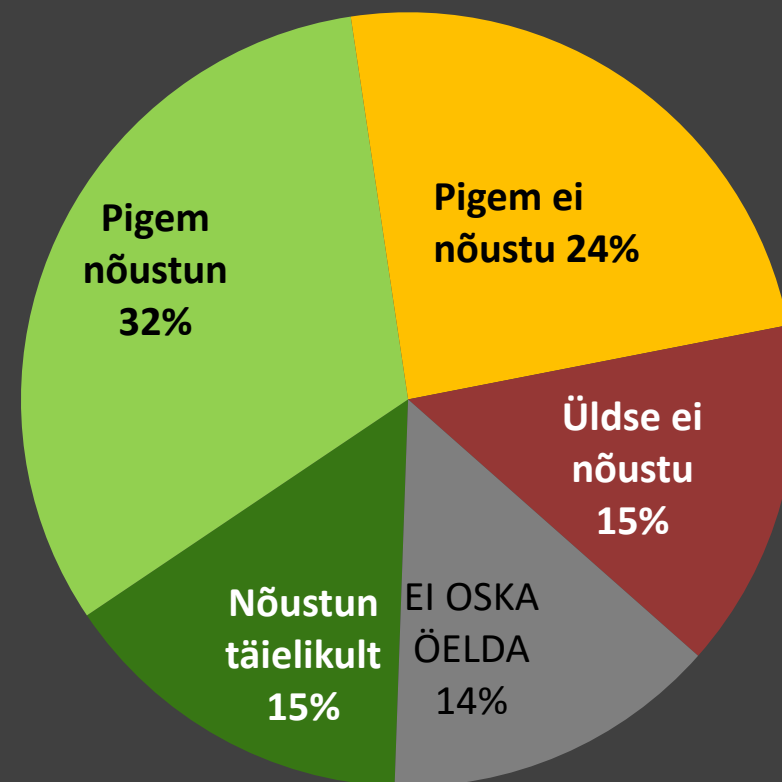
Euroopa Liidus arutatakse praegu võimalust kehtestada nõ Euroopa Liidu alampalk – see tähendab, et iga Euroopa Liidu liikmesriik peaks kehtestama oma riigis alampalga, mille suurus on reeglina kokku lepitud selle riigi ametiühingute ja tööandjate vahel.

% kõikidest vastajatest, N=1001

Kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides tuleks kehtestada alampalk

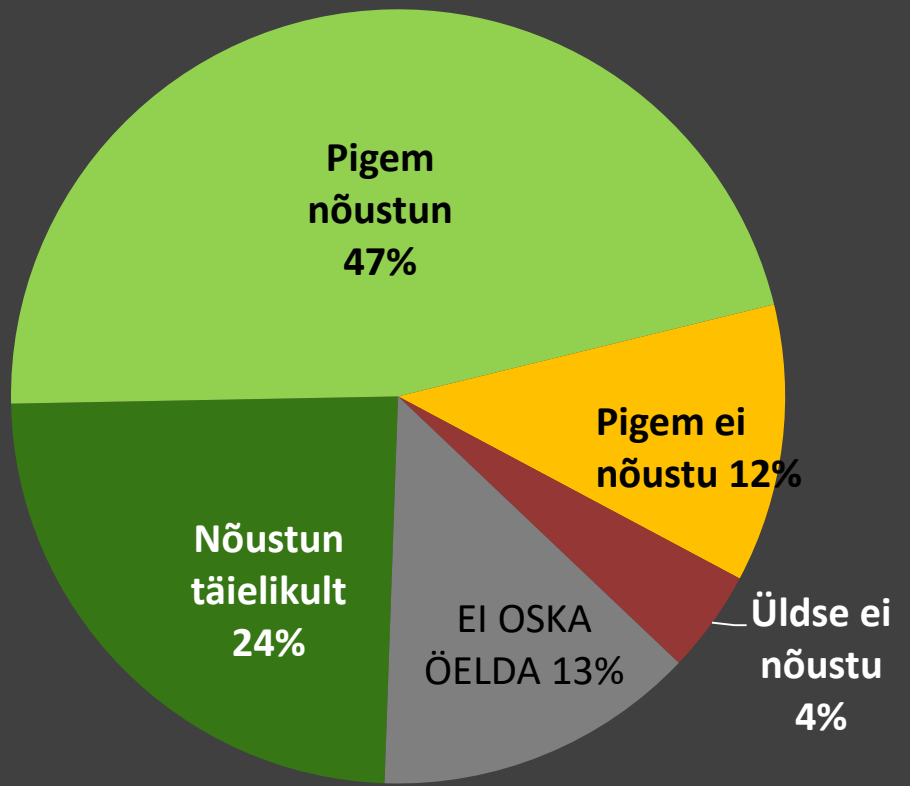
Euroopa Komisjon peaks saama mõjutada alampalga määra liikmesriigis

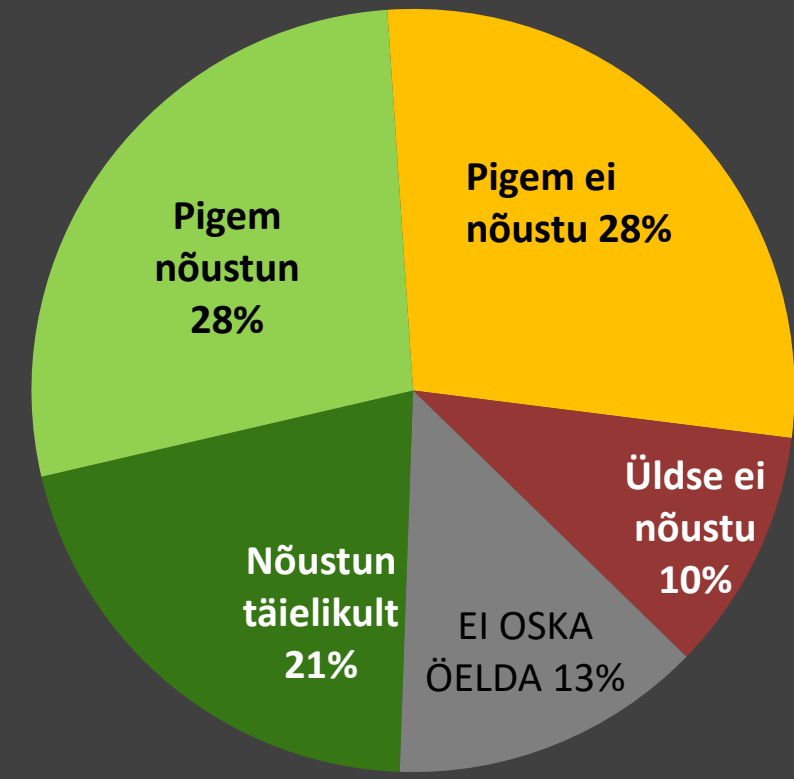
Euroopa Liidus arutatakse praegu võimalust kehtestada nõ Euroopa Liidu alampalk – see tähendab, et iga Euroopa Liidu liikmesriik peaks kehtestama oma riigis alampalga, mille suurus on reeglina kokku lepitud selle riigi ametiühingute ja tööandjate vahel.

% kõikidest vastajatest, N=1001

Alampalga peaksid omavahel kokku leppima iga riigi ametiühingute ja tööandjate esindajad

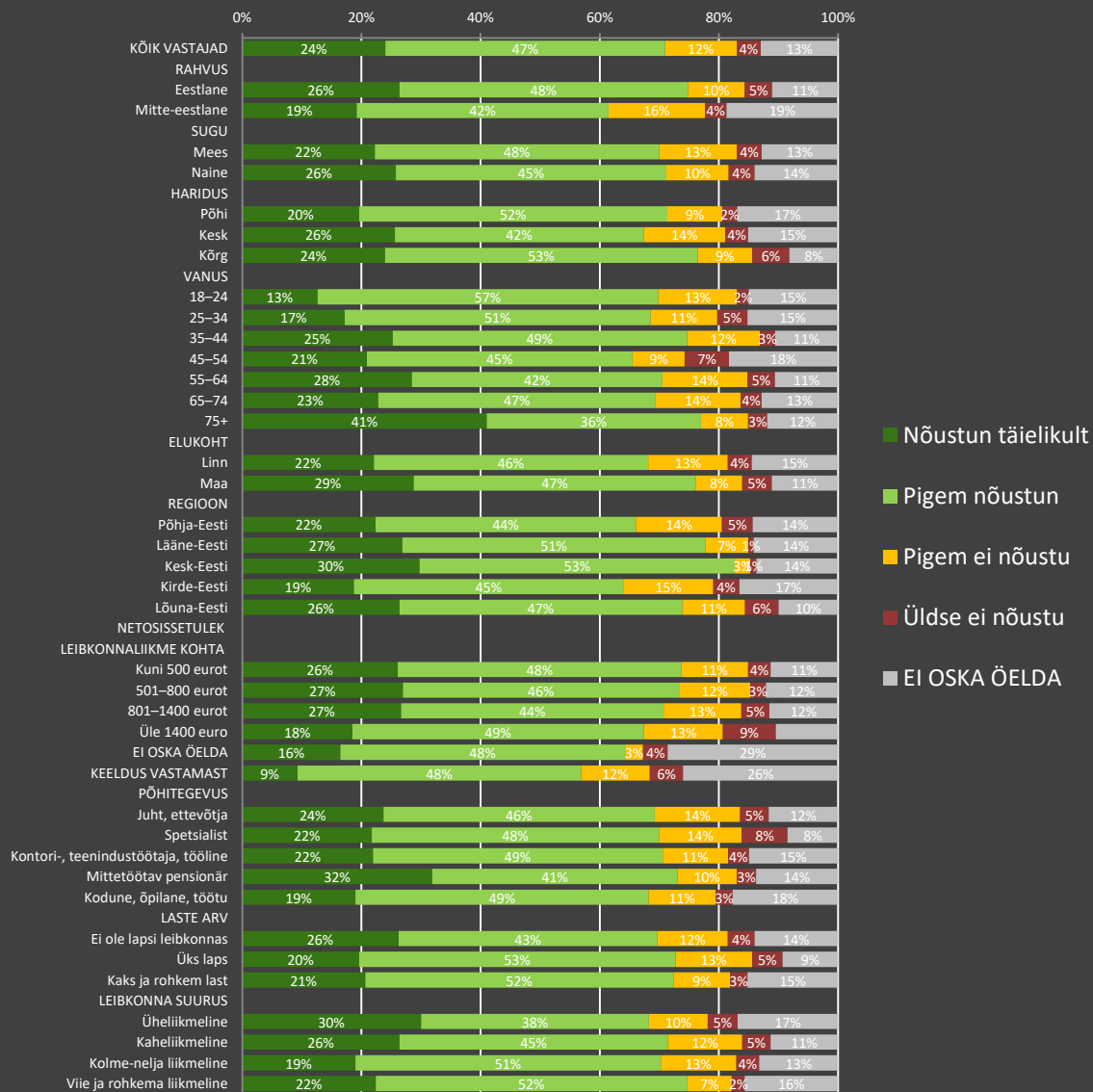

Alampalga kehtestamine on täielikult iga Euroopa Liidu liikmesriigi siseasi, Euroopa Liit ei peaks sellesse üldse sekkuma

Alampalga peaksid omavahel kokku leppima iga riigi ametiühingute ja tööandjate esindajad

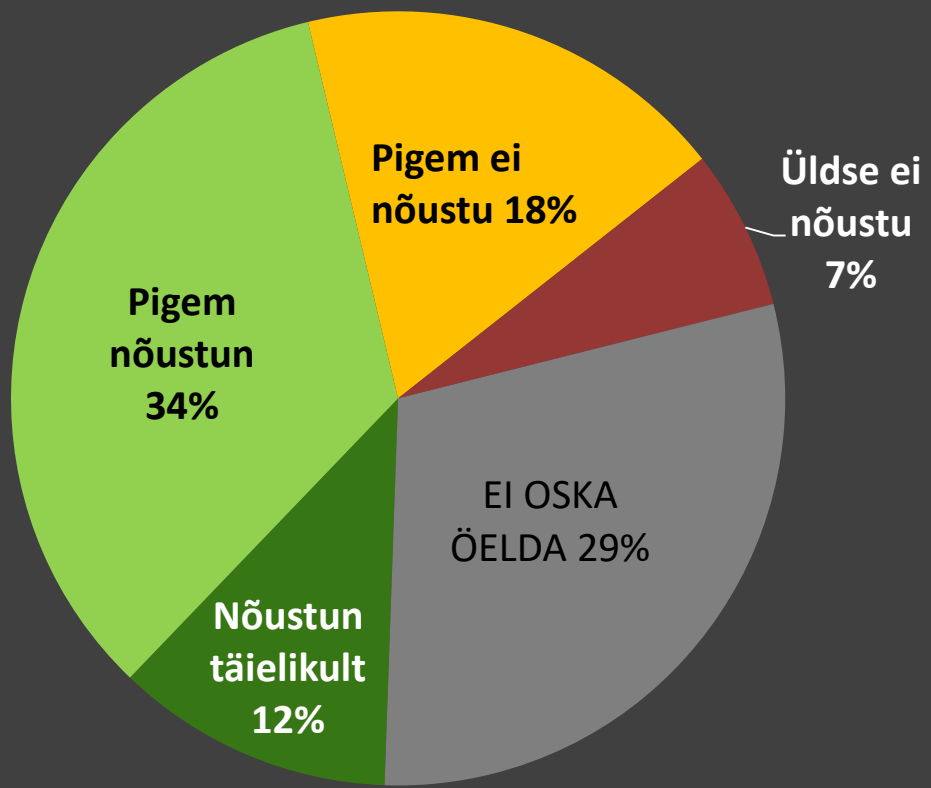
% kõikidest vastajatest, N=1001

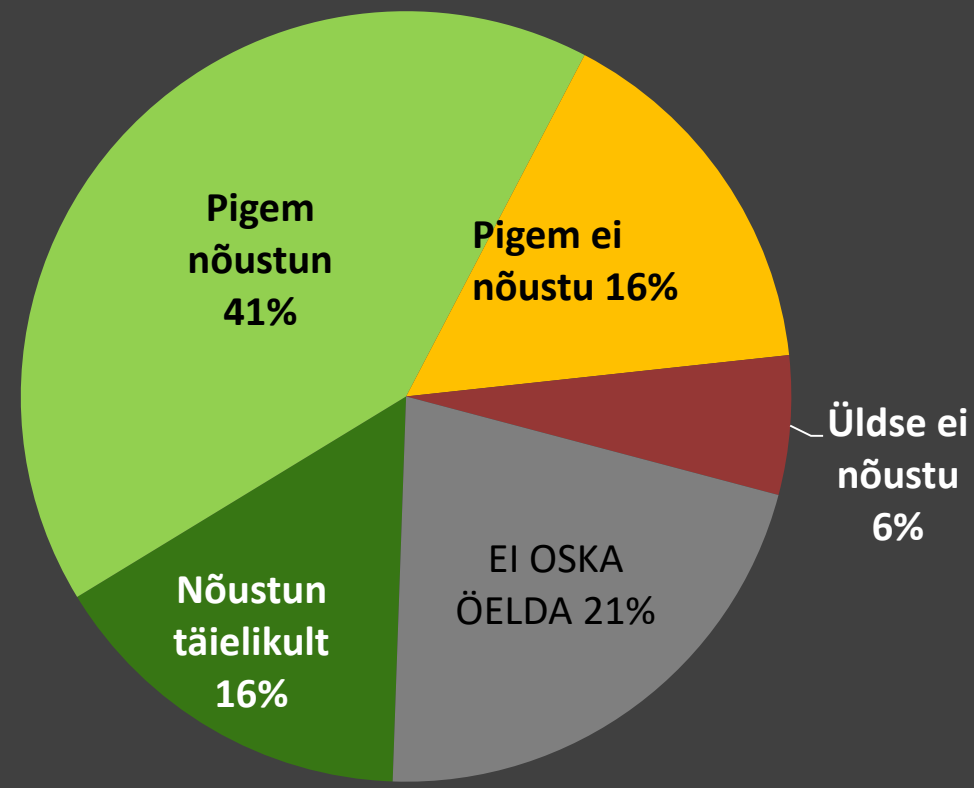
- Küsitluse tulemused näitavad, et Eesti elanikud pooldavad seisukohta, mille kohaselt peaksid alampalga kokku leppima iga riigi ametiühingute ja tööandjate esindajad. Vastajad tunnevad end üsna ebakindlalt selles küsimuses, palju on „Ei oska öelda“ vastuseid
- Meeste-naiste, vanusrühmade, põhitegevuse, laste arvu ja leibkonna suuruse vahel märgatavat erinevust ei ole, kuid erinevused on järgmiste elanikkonnagruppide vahel.
- Rahvus
  - Eestlaste hulgas on toetus mõttele, et alampalga peaksid kokku leppima iga riigi ametiühingute ja tööandjate esindajad, tugevam kui mitte-eestlaste hulgas. Ilmselt näevad eestlased nii ametiühingute kui tööandjate organisatsioone tugevamatena kui mitte-eestlased.
- Haridus
  - Teistest eristuvad keskharidusega vastajad - nende hulgas on toetus mõttele nõrgem kui põhiharidusega või kõrgharidusega vastajate hulgas.
- Elukoha tüüp
  - Toetus mõttele, et alampalga peaksid kokku leppima ametiühingute ja tööandjate esindajad, on tugevam maakohtade elanike hulgas.
- Regioon
  - Teistes piirkondadest eristuvad Lääne-Eesti ja Kesk-Eesti, nendes kahes piirkonnas on tugevam toetus mõttele, et alampalga peaksid kokku leppima ametiühingute ja tööandjate esindajad.
- Sissetulek
  - Muudest kategooriatest eristub üle 1400 euro leibkonna liikme kohta teeniv rühm - selles rühmas on toetus mõttele, et alampalga lepivad kokku ametiühingute ja tööandjate esindajad, kõige nõrgem. Ilmselt peavad nii kõrge sissetulekuga inimesed alampalka suhteliselt väheoluliseks nagu ka ametiühingute rolli, selles rühmas peetakse olulisemaks indiviidi rolli.

Muudatused, mida alampalka kehtestamine Euroopa Liidus võiks kaasa tuua.
 % kõikidest vastajatest, N=1001

Euroopa Liidu alampalk muutaks ELi liikmesriikide majanduskasvu suuremaks

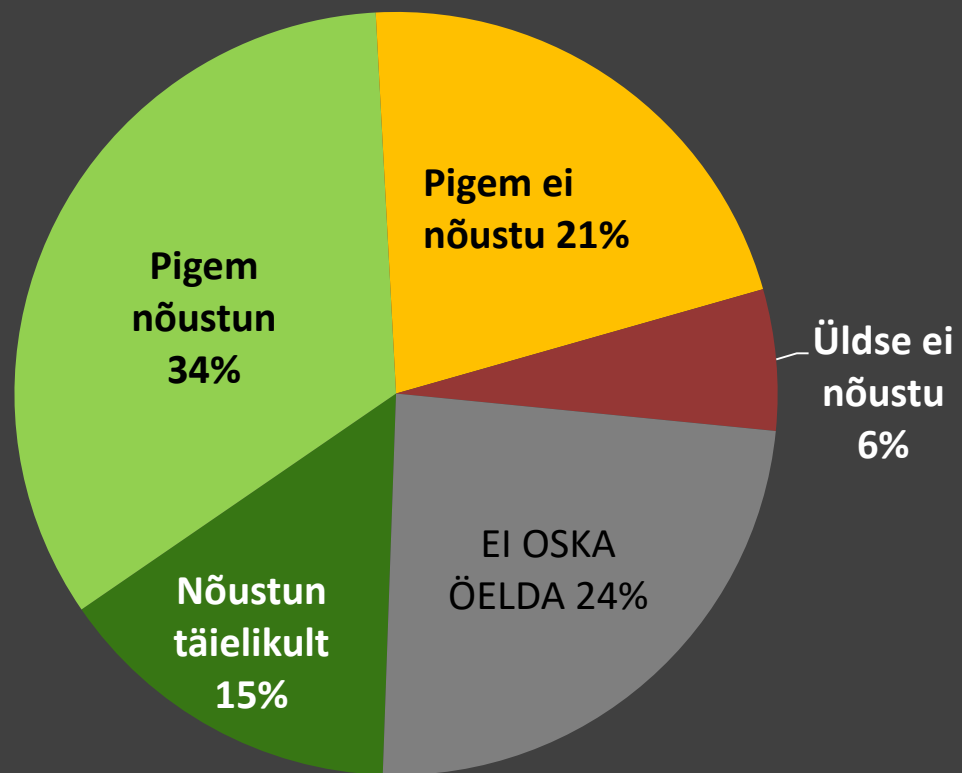

Euroopa Liidu alampalk muutaks terve Euroopa Liidu maailma teiste piirkondade ja riikide suhtes atraktiivsemaks

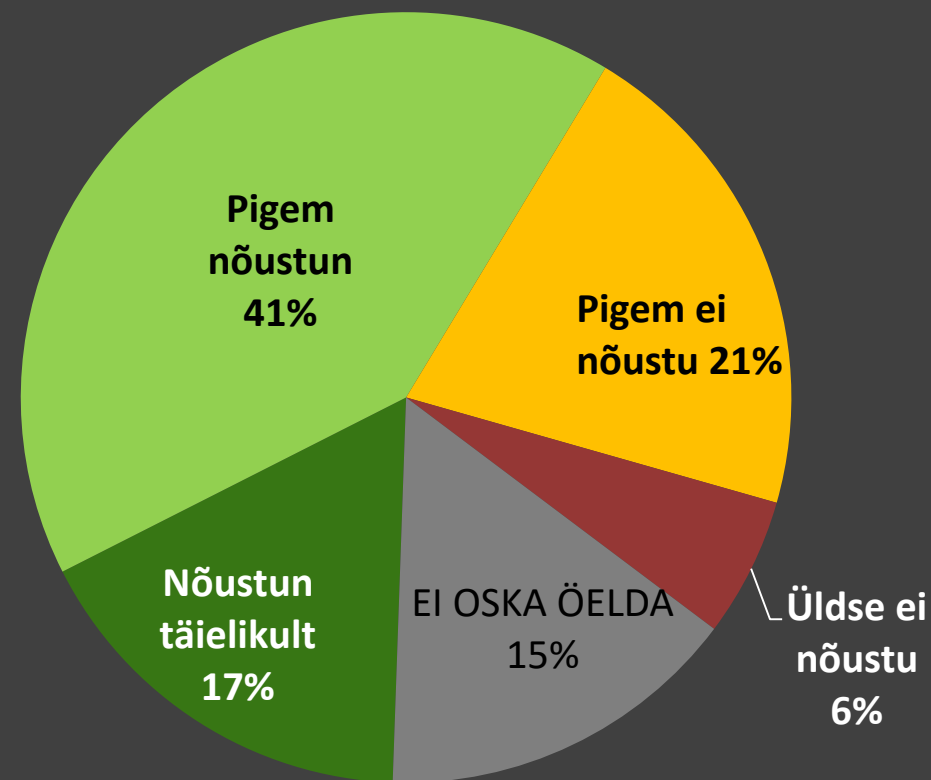

Muudatused, mida alampalga kehtestamine Euroopa Liidus võiks kaasa tuua.
 % kõikidest vastajatest, N=1001

Euroopa Liidu alampalga kehtestamine annaks Euroopa Liidule võimu juurde

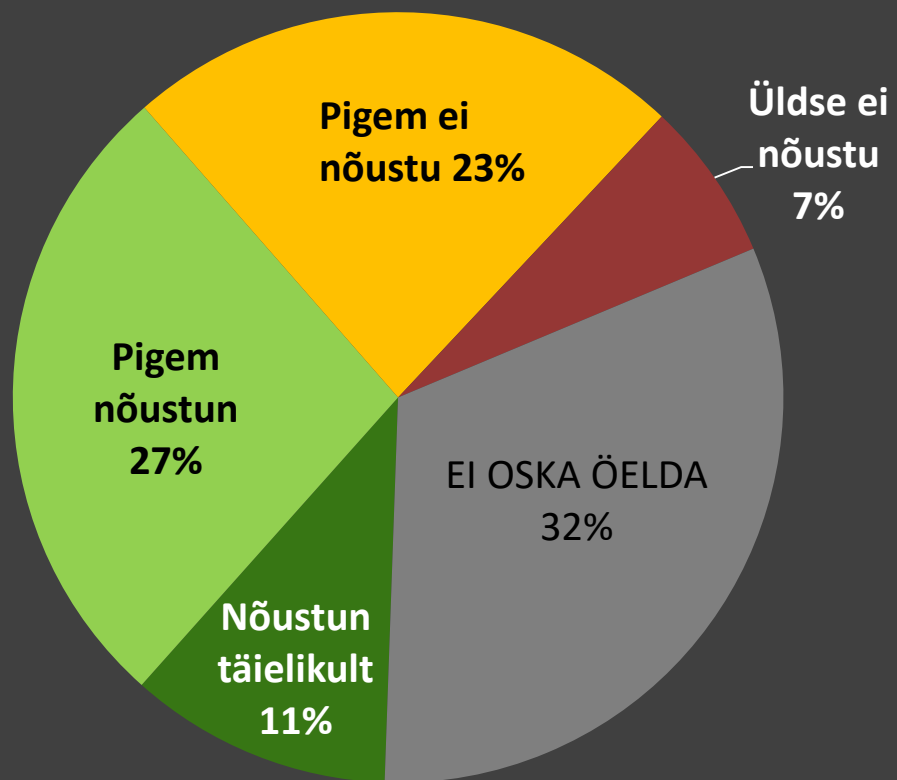

Euroopa Liidu alampalk vähendaks töajõu liikumist EL liikmesriikide vahel

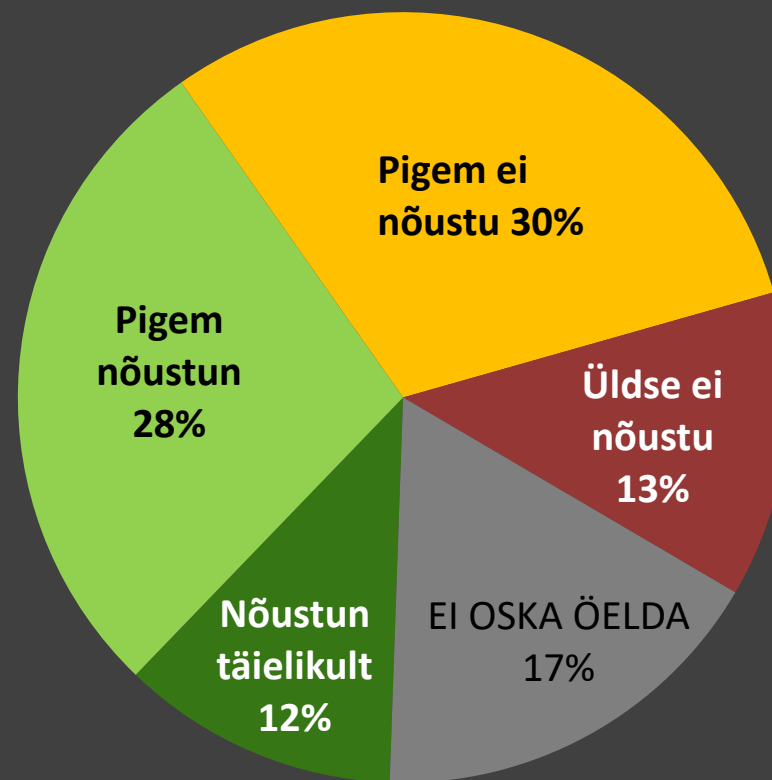

Muudatused, mida alampalgaga kehtestamine Euroopa Liidus võiks kaasa tuua.
 % kõikidest vastajatest, N=1001

Euroopa Liidu alampalk suurendaks Euroopa Liidu vastaste poliitiliste jõudude populaarsust ja mõju

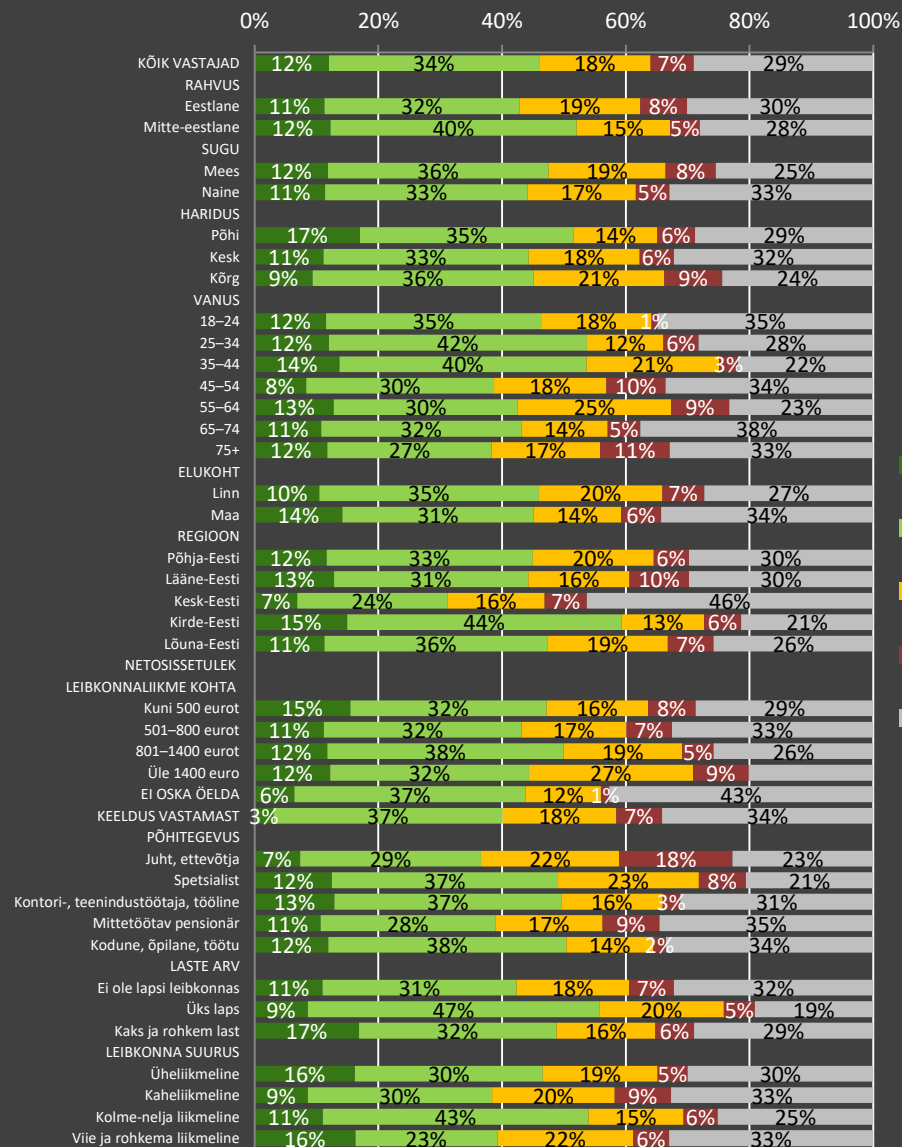
Euroopa Liidu alampalgaga kehtestamine vähendaks liikmesriikide iseseisvust

Euroopa Liidu alampalk muudaks ELi liikmesriikide majanduskasvu suuremaks

% kõikidest vastajatest, N=1001

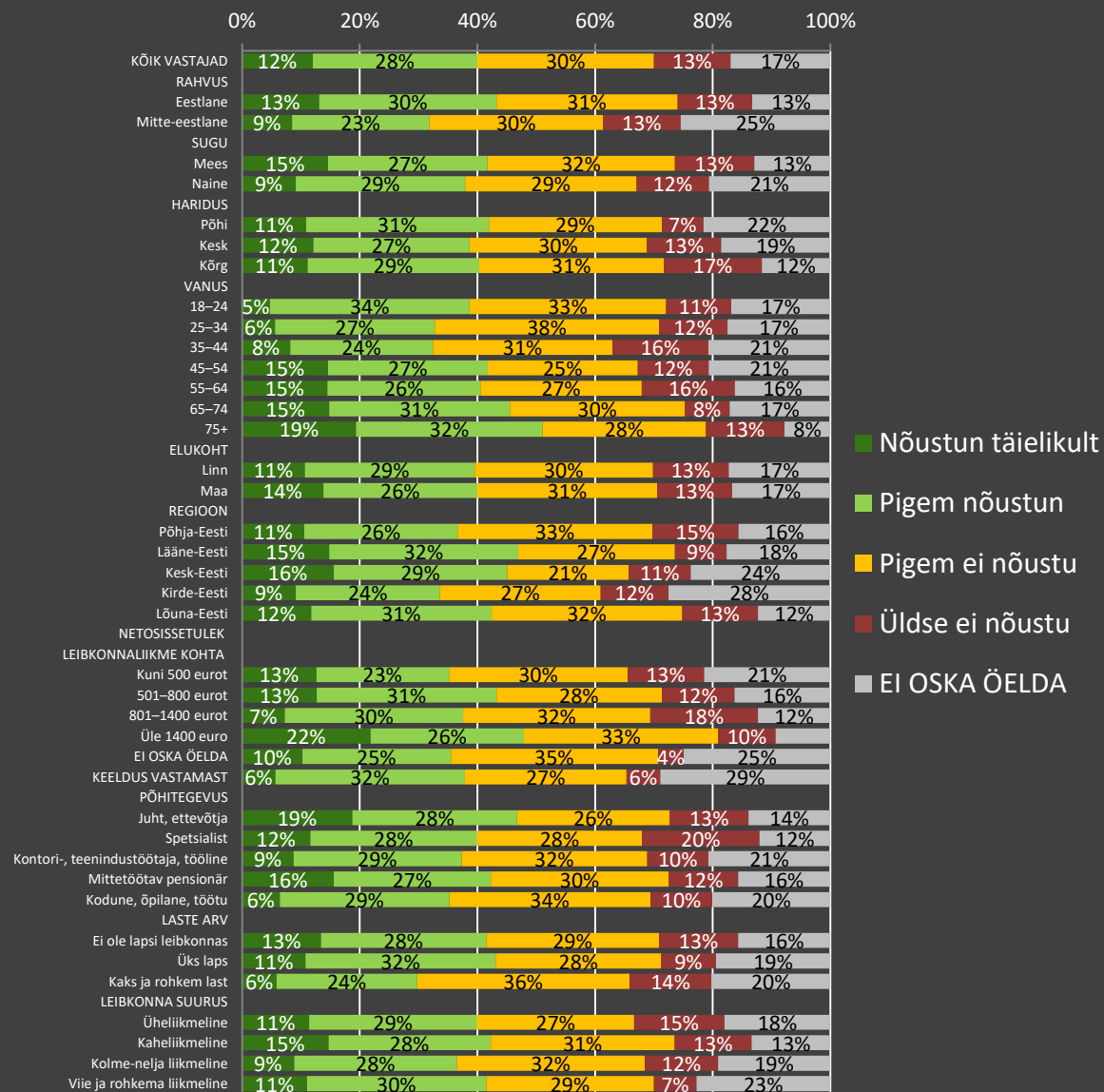

- Nõustun täielikult
- Pigem nõustun
- Pigem ei nõustu
- Üldse ei nõustu
- EI OSKA ÖELDA

- Elanikkonnas domineerib usk, et EL-i alampalk suurendaks EL-i liikmesriikide majanduskasvu. Samas on erakordselt suur ka „Ei oska öelda“ vastuste osakaal, mis näitab ebakindlust.
- Seda arvamust diferentseerivad rahvus, haridustase, vanus, elukoha tüüp ja regioon ning põhitegevus. Sool, sissetulekul, laste arvul ja leibkonna suurusel märgatavat mõju ei ole.
- **Rahvus**
  - Mitte-eestlaste hulgas on tugevam usk, et EL-i alampalk suurendaks EL-i liikmesriikide majanduskasvu.
- **Haridus**
  - Kui põhiharidusega vastajate hulgas on usk majanduskasvu suurenemisse suhteliselt tugev ja kõrgharidusega vastajad kalduvad sellega mitte nõustuma, siis kokkuvõttes tuleb nentida, et haridustaseme kasvades nõrgeneb usk, et EL-i alampalk suurendaks liikmesriikide majanduskasvu. Ilmselt tõesti sellist otsest seost nende kahe vahel ei ole ja kõrgema haridusega inimesed saavad sellest paremini aru.
- **Vanus**
  - Vanuse kasvades väheneb veendumus, et majanduskasv suureneks alampalga kehtestamise järel. Samas ei suurene mitte vastupidine arusaam, vaid pigem kasvab nende osakaal, kes on valinud "Ei oska öelda". Vanemad inimesed on kahtlevamad majanduskasvu mõjutamise suhtes.
- **Elukoha tüüp**
  - Maakohtade elanike hulgas on mitterõõustumine selle mõttega nõrgem, kuid seisukohad on ka ebakindlamad.
- **Regioon**
  - Kesk-Eesti eristub teistest madala alampalga positiivsesse mõjusse uskujate ning suure kahtlejate osakaalu poolest.
  - Kirde-Eesti vastajaid iseloomustab vastanduv seisukoht, paljud usuvad, et EL-i alampalk suurendab EL-i liikmesmaade majanduskasvu. See on kooskõlas rahvuste vahelise erinevusega – Kirde-Eestis elab palju mitte-eestlasi.
- **Põhitegevus**
  - Juhtide, ettevõtjate ning mittetöötavate pensionäride usk alampalga positiivsesse mõjusse on ilmselgelt nõrgem teiste rühmadega võrreldes, kes omavahel kuigivõrd ei eristu. Juhtide ja ettevõtjate jaoks on alampalga kasv lisakulu ning sellest seisukohast vaadates on loomulik kahelda väites, et majanduskasv suureneks alampalga tõstmise tagajärjel.

Euroopa Liidu alampalga kehtestamine vähendaks liikmesriikide iseseisvust

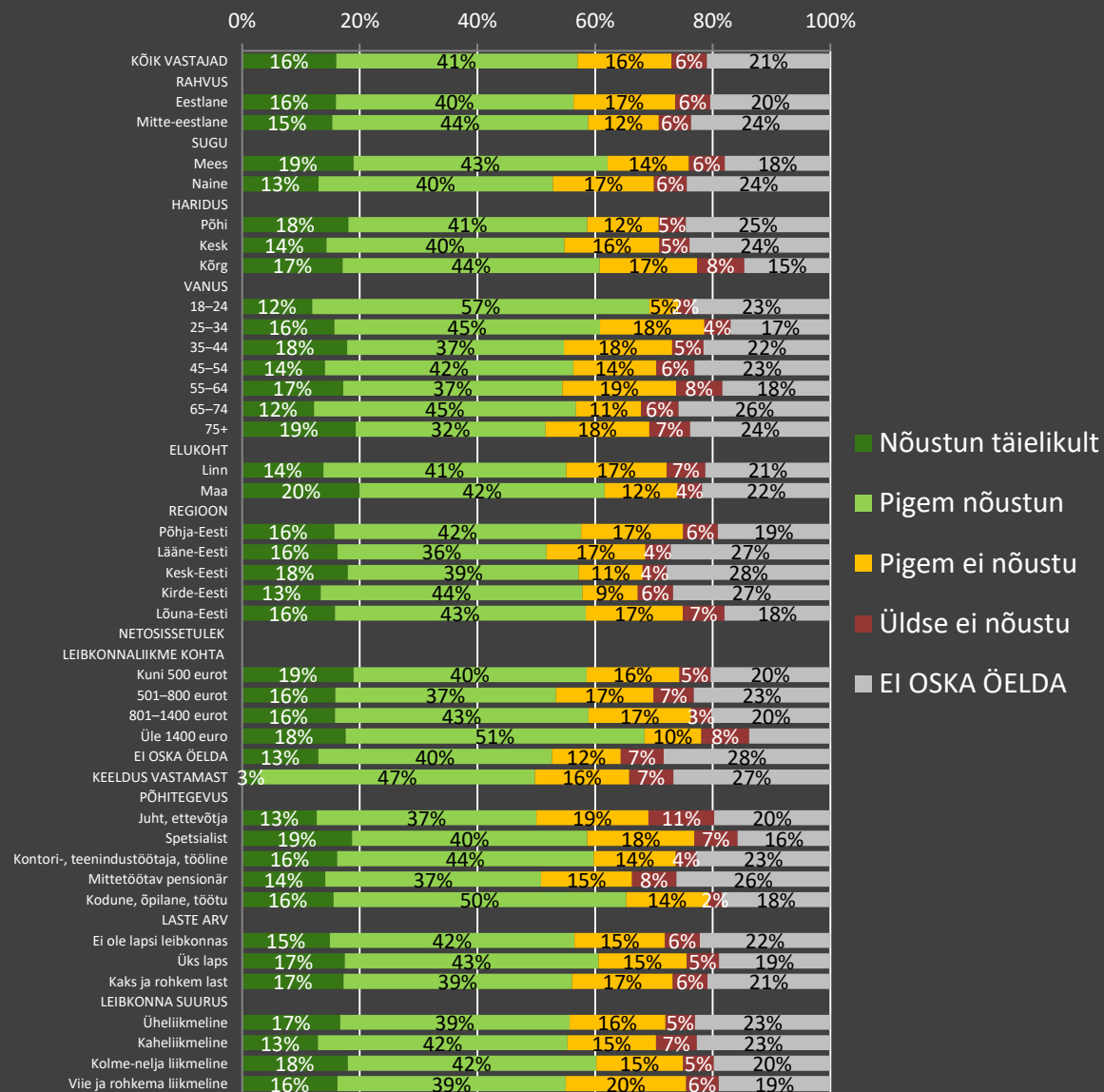
% kõikidest vastajatest, N=1001

- Küsitluse põhjal võib öelda, et Eesti elanikud jagunevad umbes pooleks oma arvamustes selle suhtes, et Euroopa Liidu alampalga kehtestamine vähendaks liikmesriikide iseseisvust. Suur on ka „Ei oska öelda“ vastuste osakaal.
- Soo, sissetuleku suuruse, elukoha tüübi ega leibkonna suuruse kategooriate vahel süstemaatilisi erinevusi ei ole, kuid erinevused on järgnevate kategooriate vahel.
- **Rahvus**
  - Eestlased kalduvad tugevamalt arvama, et ELi alampalga kehtestamine vähendaks liikmesriikide iseseisvust. Iseseisvus ja EL on tundlik teema ning elanikkonna mõnede rühmade hulgas võib tõepoolest olla kartus, et EL võib vähendada Eesti iseseisvust
- **Haridus**
  - Haridustasemeid võrreldes jääb silma, et kõrgharidusega vastajad kalduvad väitega mitte nõustuma ja põhiharidusega vastajad kalduvad nõustuma ehk haridustaseme kasvades nõrgeneb arusaam, et EL-i alampalk vähendaks liikmesriikide iseseisvust. EL-i alampalk ja liikmesriigi iseseisvus ei ole otseselt seotud ning kõrgema haridusega inimesed mõistavad seda paremini.
- **Vanus**
  - Nõustumine mõttega, et Euroopa Liidu alampalga kehtestamine vähendaks liikmesriikide iseseisvust, kasvab koos vanusega ehk vanemad inimesed kalduvad uskuma, et Euroopa Liidu alampalga kehtestamine vähendaks liikmesriikide iseseisvust. Ilmselt on selline uskumus seotud mälestustega ajast, kui Eesti kuulus NL-i koosseisu ja pidi järgima Moskva juhiseid.
- **Piirkond**
  - Põhja-Eestis on toetus sellele väitele kõige nõrgem, st Põhja-Eesti rahvas kaldub mitte uskuma, et EL-i alampalga kehtestamine vähendaks riikide iseseisvust. Kõige tugevam on väitele toetus aga Kesk-Eestis, toetus on suhteliselt tugev ka Lääne-Eestis.
- **Alla 18 aastaste arv leibkonnas**
  - Selgelt eristuvad vastajad, kelle leibkonnas elab kaks või enam last - nende hulgas on toetus mõttele, et Euroopa Liidu alampalga kehtestamine vähendaks liikmesriikide iseseisvust, kõige nõrgem.

Euroopa Liidu alampalk muudaks terve Euroopa Liidu maailma teiste piirkondade ja riikide suhtes atraktiivsemaks

% kõikidest vastajatest, N=1001

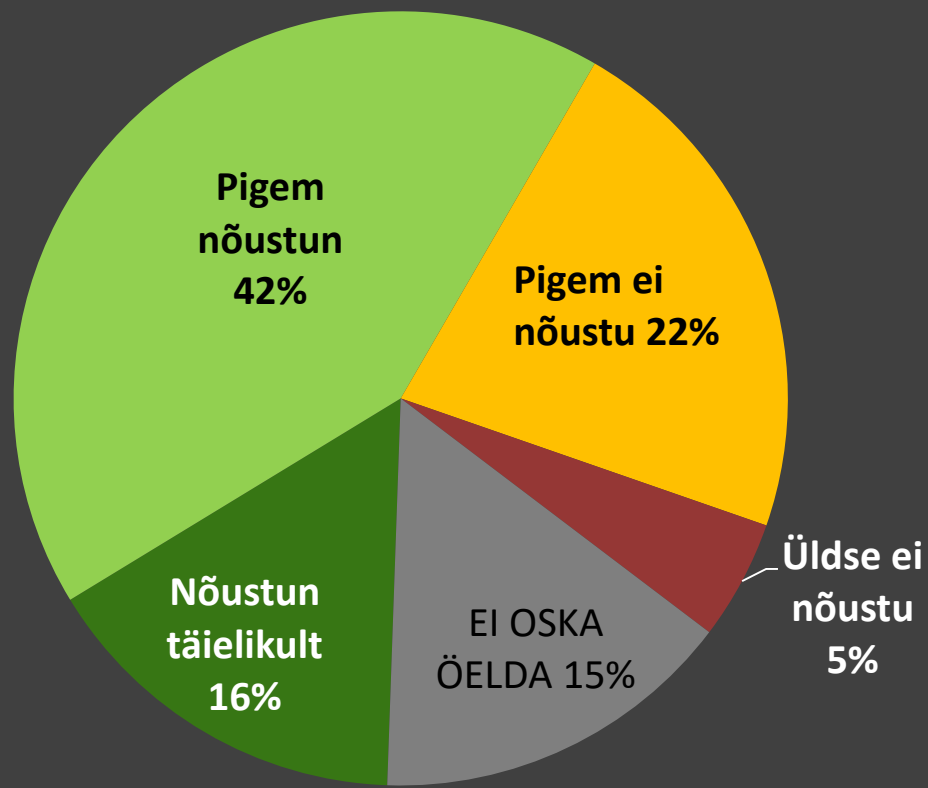

- Suur osa elanikkonna arvates muudaks EL-i alampalk Euroopa maailma teiste piirkondade ja riikide jaoks atraktiivsemaks. Samas on „Ei oska öelda“ vastuste osakaal suhteliselt suur, mis tähendab, et selles küsimuses ei ole selget eelistust.
- Arvamustes ei ole olulisi erinevusi rahvuse, hariduse, vanuse, regiooni, leibkonna sissetuleku, laste arvu ja leibkonna suuruse lõikes. Erinevused on soo, elukoha tüübi ja põhitegevuse lõikes. Märgatavad erinevused on soo, elukoha tüübi ja põhitegevuse kategooriate vahel.
- Sugu
  - Mehed kalduvad enam uskuma, et EL-i alampalk muudaks Euroopa ülejäänud maailma jaoks atraktiivsemaks.
- Elukoha tüüp
  - Maapiirkondades on tugevam usk sellesse, et EL-i alampalk muudaks Euroopa ülejäänud maailma jaoks atraktiivsemaks.
- Põhitegevus
  - Juhtide, ettevõtjate ja mittetöötavate pensionäride usk EL-i alampalga positiivsesse mõjusse Euroopa atraktiivsemaks muutmisel on suhteliselt nõrk. See on kooskõlas nende üldiselt suhteliselt nõrga usuga Euroopa alampalga kasulikkusesse.

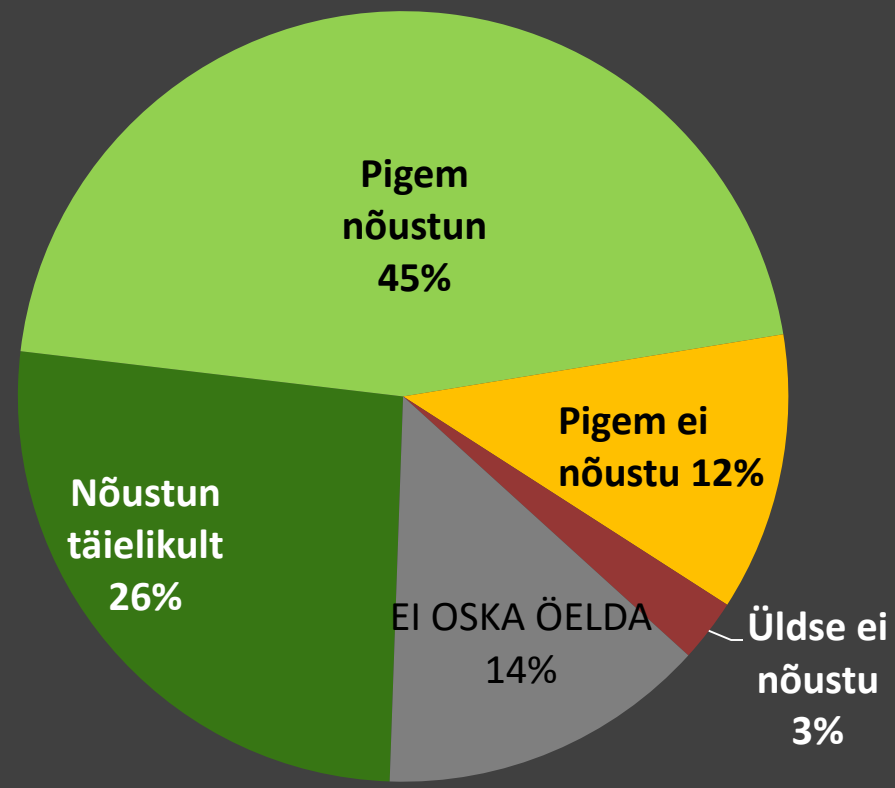
Kuidas Teie hinnangul mõjutaks alampalga tõstmine 694-le eurole kuus elu Eestis?

% kõikidest vastajatest, N=1001

Alampalga suurendamine Eestis suurendaks Eesti atraktiivsust teiste Euroopa Liidu liikmesriikide elanikele ja kodanikele

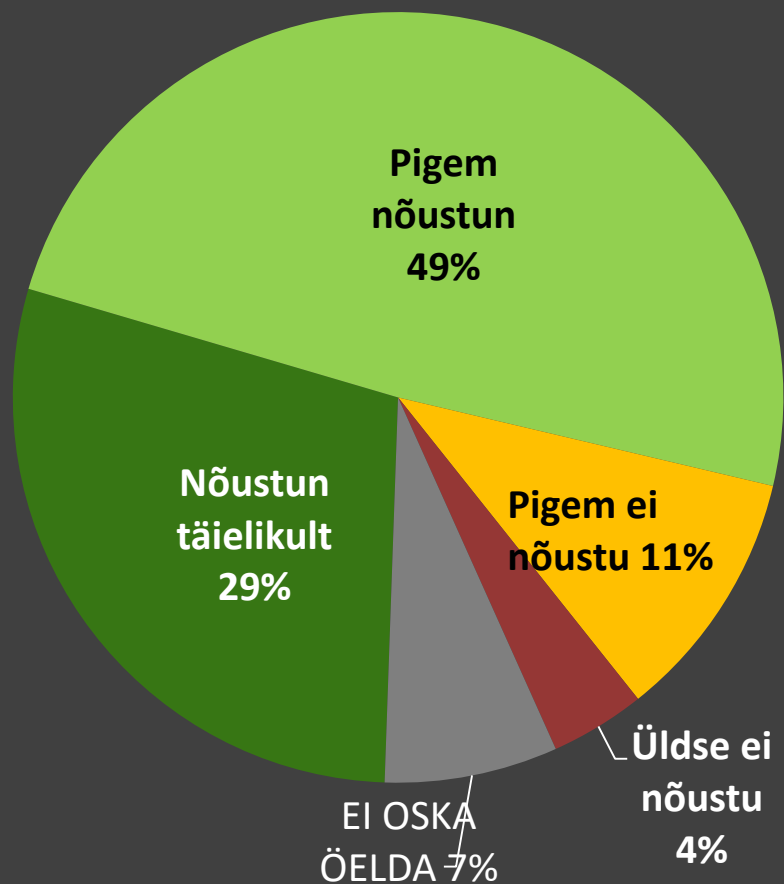

Alampalga suurendamine Eestis suurendaks Eesti atraktiivsust Euroopa Liitu mittekuuluvate riikide elanikele ja kodanikele

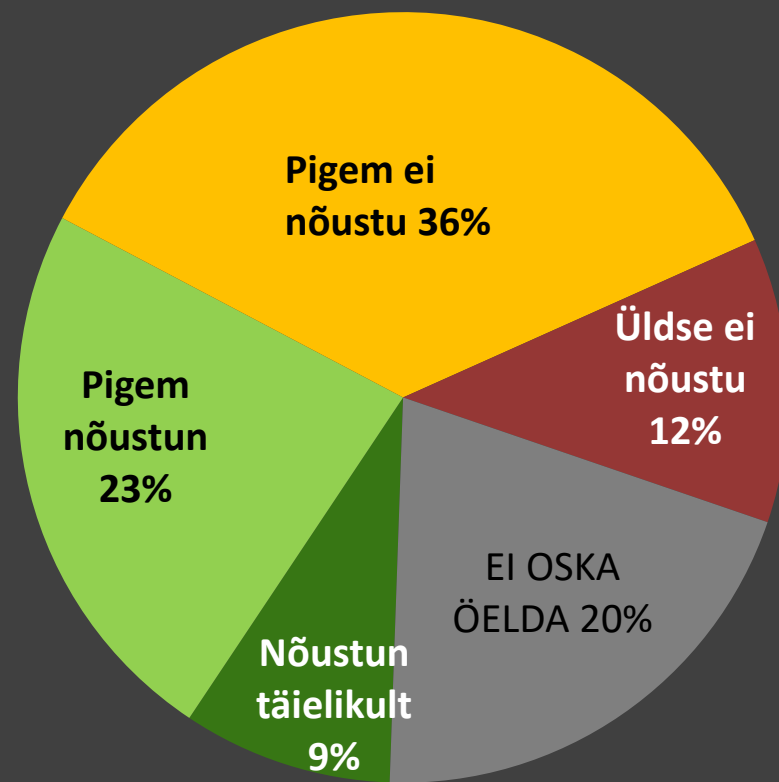

Kuidas Teie hinnangul mõjutaks alampalga tõstmine 694-le eurole kuus elu Eestis?
 % kõikidest vastajatest, N=1001

Alampalga suurendamine Eestis vähendaks palgavaesust

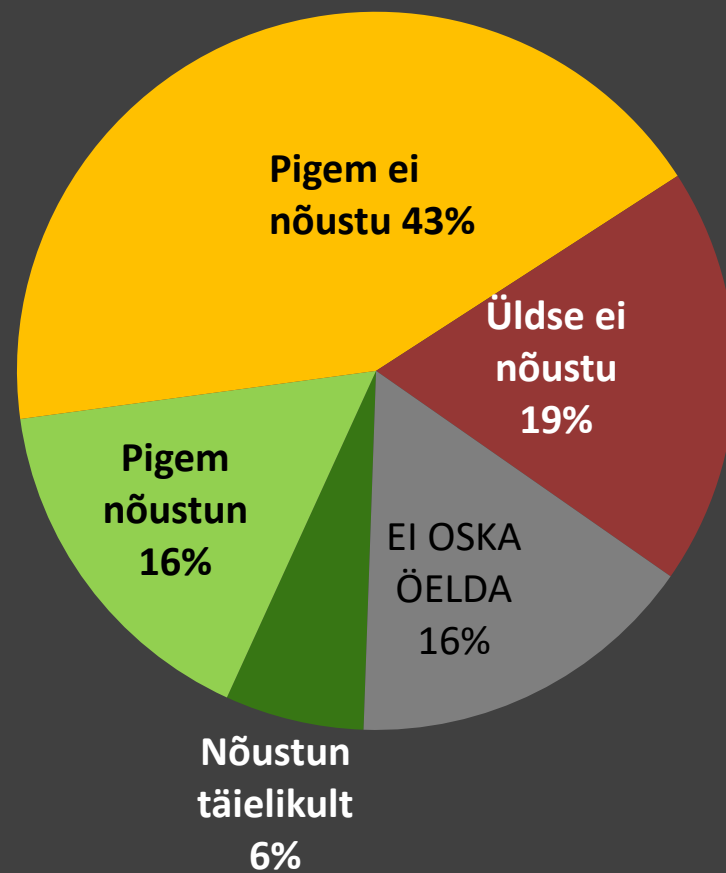

Alampalga suurendamine Eestis vähendaks Eesti ettevõtete rahvusvahelist konkurentsivõimet

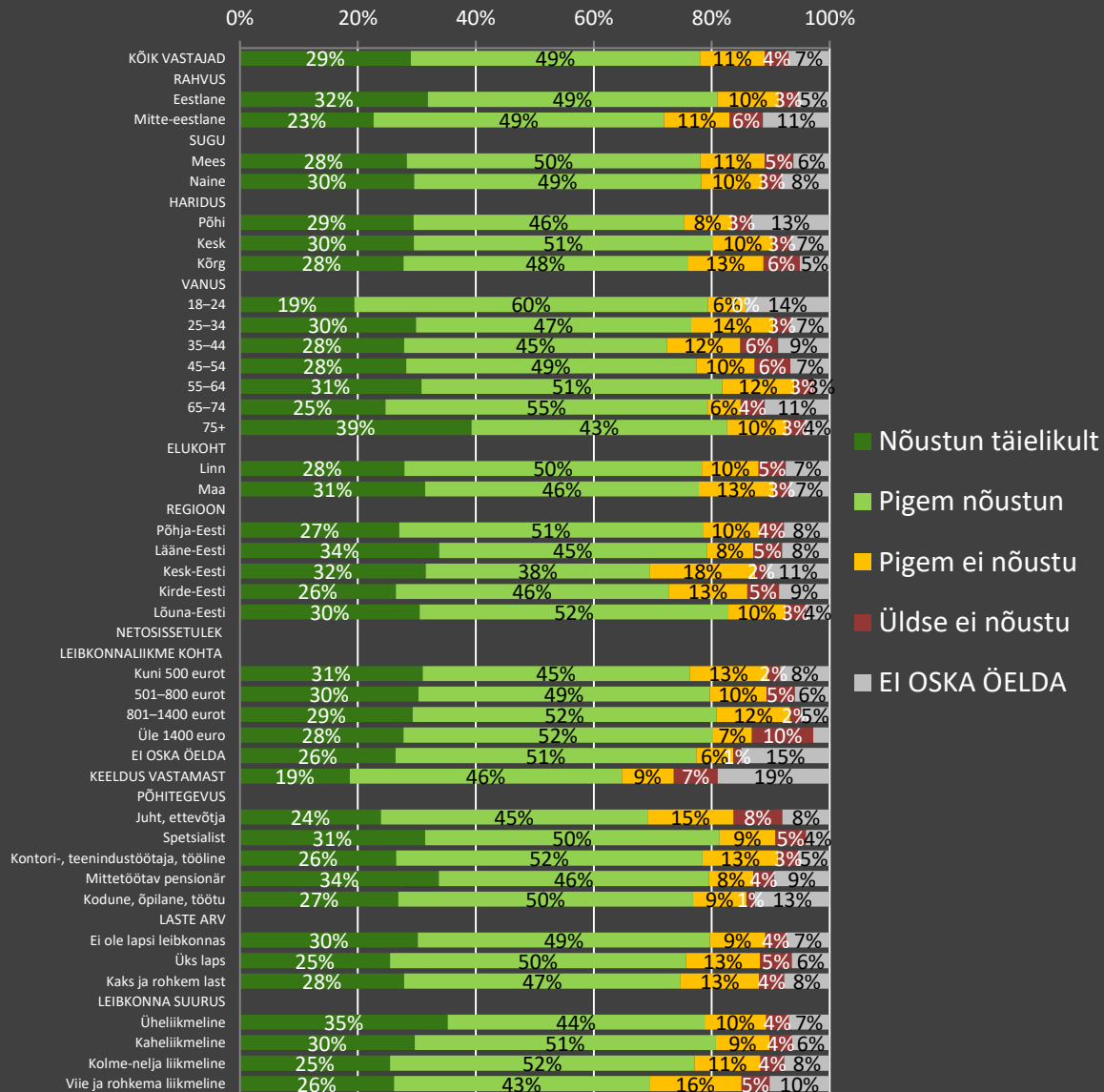
Kuidas Teie hinnangul mõjutaks alampalga tõstmine 694-le eurole kuus elu Eestis?
% kõikidest vastajatest, N=1001

Alampalga suurendamine Eestis suurendaks töötust

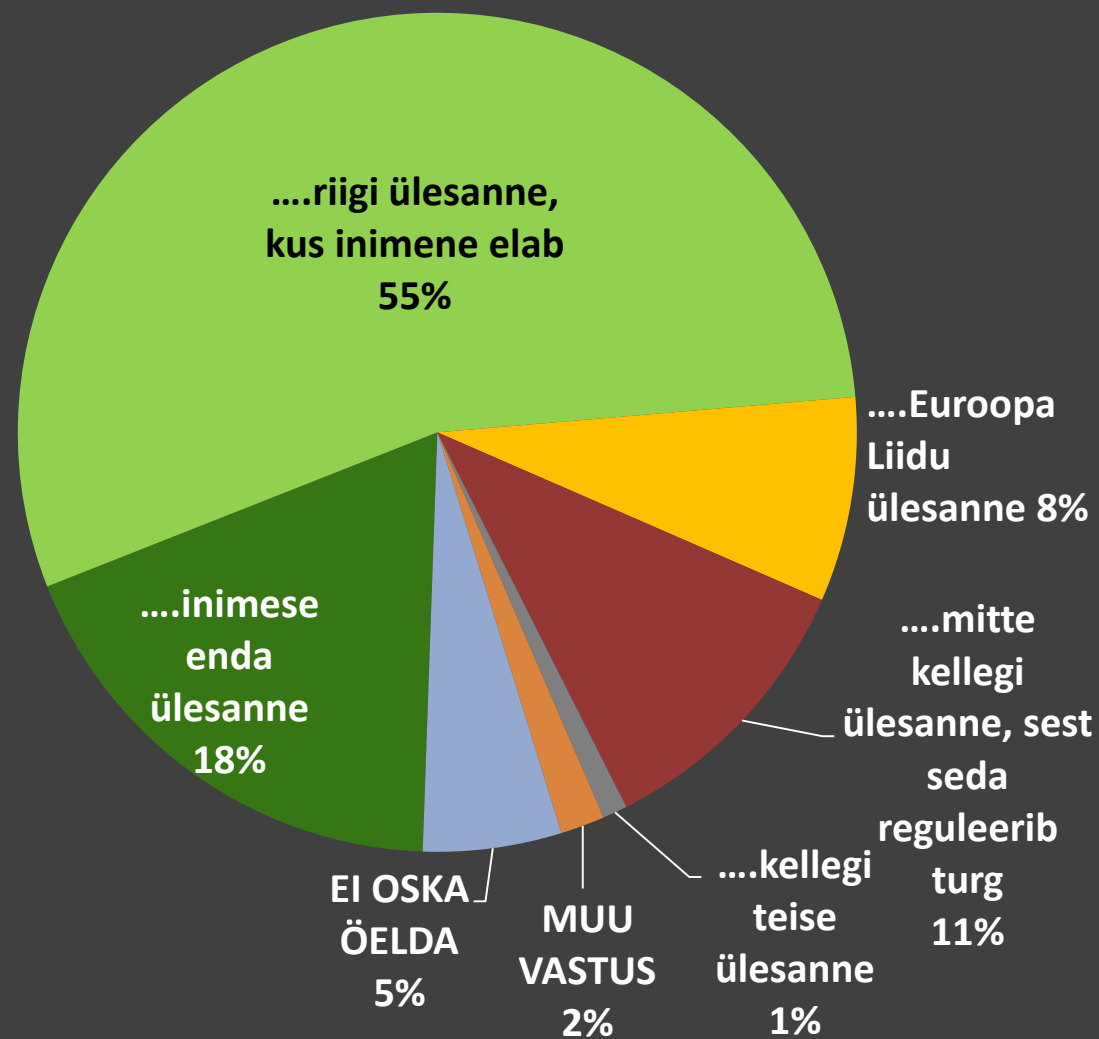
Alampalga suurendamine Eestis vähendaks palgavaesust

% kõikidest vastajatest, N=1001

- Küsitlustulemused näitavad toetust mõttele, et alampalga suurendamine Eestis vähendaks palgavaesust. Samas on suhteliselt paljud on valinud „Ei oska öelda“ vastusevariandi ehk palju on ka ebakindlust ja –selgust.
- Soo, vanuse, linn-maa, regiooni, sissetuleku, laste arvu ja leibkonna suuruse kategooriate vahel ei ole erinevusi; erinevused on märgatavad rahvuse, haridustaseme ja põhitegevuse kategooriate vahel.
- Rahvus
  - Eestlaste hulgas on toetus ideele, et alampalga suurendamine Eestis vähendaks palgavaesust, mõnevõrra tugevam kui mitte-eestlaste hulgas. Võimalik, et siin avaldub eestlaste positiivsem suhtumine riigi sotsiaalpoliitikasse.
- Haridus
  - Keskkharidusega inimeste hulgas on toetus sellele ideele kõige tugevam, kõrgharidusega inimeste hulgas aga kõige nõrgem.
- Põhitegevus
  - Selles küsimuses eristuvad juhid ja ettevõtjad teistest rühmadest - juhtide ja ettevõtjate hulgas on toetus mõttele tõsta alampalka eesmärgiga vähendada palgavaesust kõige nõrgem - vähe on mõttega nõustujaid ja palju mittenõustujaid.

Eestis ja teistes riikides on inimeste sissetulekud ja tarbimisvõimalused ebavõrdsed.
 Kelle ülesanne peaks peamiselt Teie arvates olema sellise ebavõrdsuse vähendamine? Kas...
 % kõikidest vastajatest, N=1001

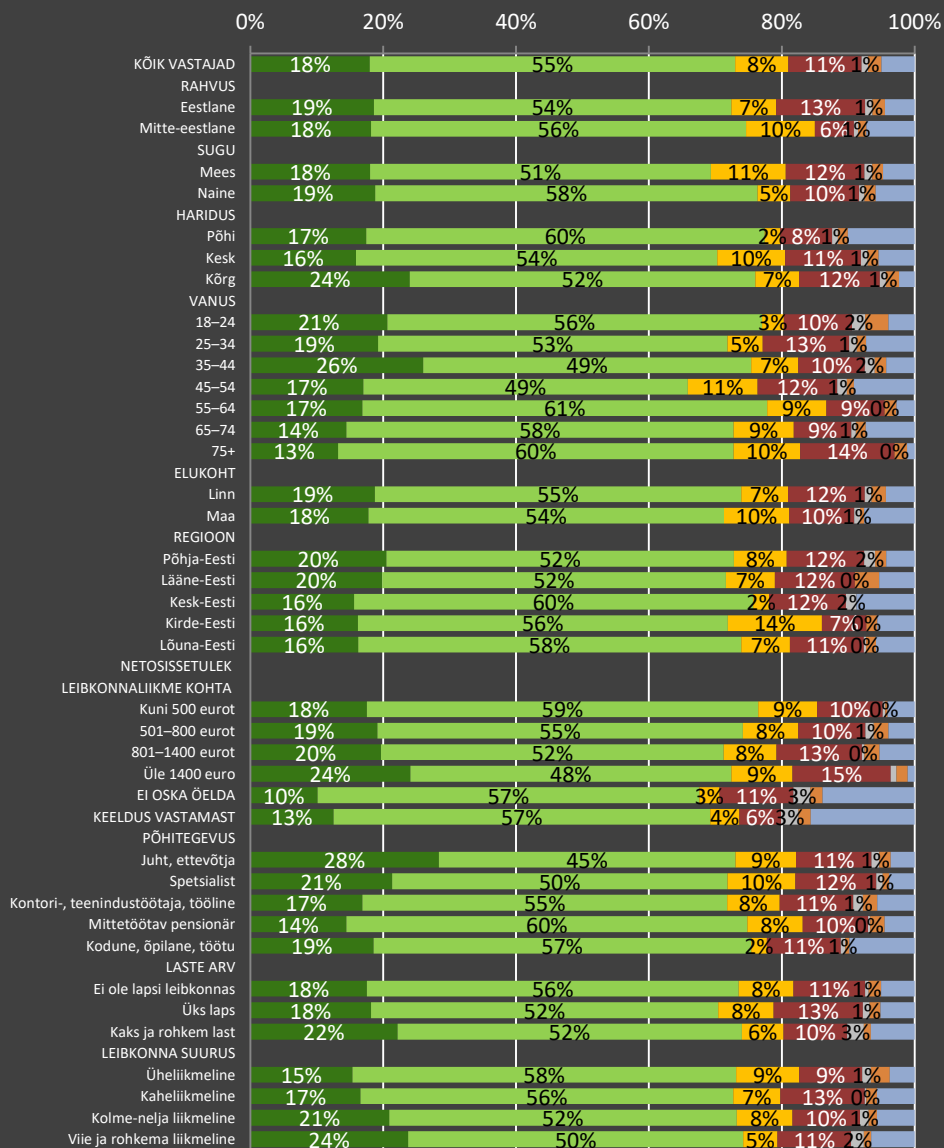

Eestis ja teistes riikides on inimeste sissetulekud ja tarbimisvõimalused ebavõrdsed.

Kelle ülesanne peaks peamiselt Teie arvates olema sellise ebavõrdsuse vähendamine? Kas...

% kõikidest vastajatest, N=1001

- ....inimese enda ülesanne
  - ....riigi ülesanne, kus inimene elab
  - ....Euroopa Liidu ülesanne
  - ....mitte kellegi ülesanne, sest seda reguleerib turg
  - ....kellegi teise ülesanne
  - MUU VASTUS
  - EI OSKA ÕELDA
- Küsitlustulemused näitavad, et elukohta tüüp, regioon, põhitegevus, laste arv ja leibkonna suurus märgatavaid erinevusi arvamustesse sellest, kes peaks ebavõrdsust vähendama, ei too. Märgatavad erinevused on järgnevatel kategooriate vahel:
  - Rahvus**
    - Rahvuste vahel tuleb erinevus sisse arvamustest Euroopa Liidu ja turu rolli kohta: eestlaste hulgas on tugevamini esindatud arvamus, et ebavõrdsust peaks laskma reguleerida turujõududel, mitte-eestlaste hulgas aga arvamus, et Euroopa Liidu roll peaks olema tugevam. Eestlaste toimetulek tööturul on mõnevõrra parem kui mitte-eestlastel, samuti võib sellist suhtumist kujundada mitte-eestlaste nõrgem kuuluvustunne ja madalam usaldus Eesti vastu.
  - Sugu**
    - Meeste ja naiste vahel on erinevus riigi ja Euroopa Liidu rolli tajumises: meeste hulgas on tugevamini esindatud arvamus, et see on Euroopa Liidu ülesanne, naiste hulgas aga arvamus, et see on riigi ülesanne.
  - Haridustase**
    - Kõrgharidusega vastajate hulgas on suhteliselt tugev arvamus, et see on inimese enda ülesanne ja suhteliselt nõrk arvamus, et see on riigi ülesanne.
    - Põhiharidusega inimeste hulgas on tugevamini esindatud aga arvamus, et see on riigi ülesanne ning vähem esindatud arvamus, et seda reguleerib turg. Kõrgema haridustasemega inimesed saavad tööturul paremini hakkama ega vaja nii palju riigi abi, madalama haridustasemega vastajad aga loodavad enam riigi abile ega arva, et tarbimisvõimalusi peaks reguleerima turg.
  - Sissetulek**
    - Üle 1400+ euro teenivate leibkondade hulgas on suhteliselt palju neid, kelle arvates ebavõrdsuse vähendamine on inimese enda ülesanne või reguleerib seda turg ja suhteliselt vähe neid, kelle arvates on see riigi ülesanne.
    - Kuni 500 eurot leibkonnaliikme kohta teenivates leibkondades esindajate arvamus on täpselt vastupidised: nende hulgas on vähem inimese ja turu tähtsustajaid ning rohkem riigi rolli oluliseks pidajaid. Selline muster näitab, et madalamates sissetulekukategooriates nähakse riigi rolli olulisena, kuid indiviidi ja turu rolli suhteliselt väheolulisena.

Sotsiaal- ja turu-uuringute firma Saar Poll viis 2020. aasta augusti-ja septembrikuus läbi küsitluse, mille eesmärgiks oli kaardistada Eesti elanike arvamusi Euroopa Liidu alampalga kohta.

- Küsitluse tulemused näitavad, et Eesti elanikud toetavad alampalka ja arvavad, et see on vajalik. Alampalk kehtib Eestis ka praegu ja 93% arvates peaks see jääma kehtima. Kahe kolmandiku arvates peaks alampalk kehtima igas Euroopa Liidu liikmesriigis.
- 71% arvates peaks alampalga määra kokku leppima liikmesriigi ametiühingud ja tööandjad. Samas avaldavad inimesed toetust ka seisukohale, et Euroopa Komisjon peaks saama mõjutada alampalka.
- Tulemused näitavad ka, et inimeste arvates võiks rakendada mitmeid meetmeid palgavaeste arvu vähendamiseks. Kõige suurem on toetus alampalga suurendamisele ja tulumaksuvaba miinimumi tõstmisele. Alampalga suuruse määramisel peaks ametiühingute roll olema senisest suurem pea kahe kolmandiku Eesti elanike arvates.
- Umbes poolte elanike arvates muudaks EL-i alampalk liikmesriikide majanduskasvu suuremaks, muudaks EL-i teiste piirkondades suhtes atraktiivsemaks, EL-i alampalk annaks EK-le võimu juurde (kuid 43% ei nõustu, et see vähendaks liikmesriikide iseseisvust) ning vähendaks tööjõu liikumist EL-s.
- Kui Eestis tõsta alampalk praeguselt tasemelt 584 eur/kuu tasemele 694 eur/kuu, nagu see võiks olla EL-i alampalga kehtestamise korral, siis Eesti elanike arvates see suurendaks Eesti atraktiivsust nii EL-s kui väljaspool EL-i, vähendaks palgavaesust Eestis samas kui enamiku vastanute arvates ei vähendaks see ettevõtete rahvusvahelist konkurentsivõimet ega suurendaks töötust.
- Enam kui poolte arvates peaks erinevast sissetulekust tingitud tarbimisvõimaluste erinevusi vähendada riik ning viiendiku arvates peaks inimene ise oma tarbimisvõimaluste eest hea seisma. Umbes kümnendiku arvates peaks ebavõrdsust vähendada kas turg või siis Euroopa Liit. Sellest vaatevinklist on toetus alampalga ideele igati loomulik.

- Arvamused alampalga ja palgavaesuse kohta erinevad mõnede sotsiaaldemograafiliste muutujate lõikes.
- Põhitegevus. Võrreldes teiste põhitegevuse kategooriate arvamustega, on juhtide ja ettevõtjate, ka mittetöötavate pensionäride hulgas levinud seisukoht, et Euroopa Liidu alampalk ei too kaasa olulisi positiivseid muutusi. Toetus Euroopa alampalgale on suhteliselt nõrk. Kontori- ja teenindustöötajad ning töölised kalduvad toetama nii alampalka kui ka ametiühingute suuremat rolli selle taseme mõjutamisel. Sellised eelistused on igati mõistetavad, sest osadele juhtidele ja ettevõtjatele tähendab kõrgem alampalk lisakulu, samas kui osadele töötajatele tähendab see suuremat sissetulekut.
- Haridus. Hariduse puhul ei saa selget mustrit välja tuua. Siiski on näha, et kõrgema haridustasemega kaasneb kahtlevam suhtumine EL-i alampalga (positiivsesse) mõjusse. Ilmselt on need hoiakud laiapõhjalisemad, sest haritumad kalduvad uskuma, et tarbimisvõimaluste võrdsustamine on indiviidi ülesanne. Samas on nende hulgas toetus alampalgale suhteliselt tugev.
- Sissetulek leibkonnaliikme kohta. Üldiselt kaasnevad suurema sissetulekuga liberaalsemad ja individualistlikumad seisukohad, madalama sissetulekuga aga usk ametiühingute ja riigi positiivsesse rolli ebavõrdsuse vähendajana.
- Rahvus. Eestlaste hulgas on tugevam toetus korraka kui ka individualistlikule ja liberaalsele ideele, mitte-eestlaste hulgas aga näib olevat tugevam usk, et heaolu suurendamisel ja ebavõrdsuse vähenemisel on Euroopa Liidul tähtis roll täita.
- Elukoha tüüp. Maa-asulate elanike hulgas on toetus ametiühingutele suhteliselt tugev.
- Teiste sotsiaaldemograafiliste muutujatega on alampalga ja palgavaesuse hoiakute seosed ebaselgemad ning nõrgemad.

Ei ole head ega halba teavet, on vaid õige teave.